[illegible] lu[illegible] p[er] totu[m] [illegible] [illegible] et aniu[m] [illegible]

d[omi]num [illegible] · Letamini gentes cum plebe eius · [illegible]

[illegible] est nom[en] [illegible] [illegible] hominis [illegible]

[illegible] apostoli [illegible] [illegible] gentiles [illegible]

[illegible] [illegible] ad [illegible]

[illegible] ubi [illegible] [illegible] lenita · et d[icitu]r

[illegible] gaudia · et addit gentes cum plebe [illegible]

[illegible] xxij · [illegible] Laudate omnes [illegible] [illegible]

[illegible] gentes [illegible] [illegible] cum plebe ei[us]

[illegible] est cum uniu[s] ouile [illegible] [illegible]

[illegible] hortat[ur] gentiles ad laudandum deum · [illegible]

[illegible] [illegible] magnificate [illegible] dauid d[icitu]r laudate

[illegible] gentes barbare greci et latini · [illegible] alias

[illegible] magnu[m] [illegible] nomen meum in gentibus · [illegible]

[illegible] xij · [illegible] [illegible] aut [illegible]

[illegible] ysaias [illegible] quia auctoritas [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] potente [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] in eum gentes sperabunt

[illegible] ait · xi · Erit radix [illegible]

[illegible] · Erit radix [illegible]

[illegible] radix [illegible] radix [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] regere [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] qui exurget [illegible]

[illegible] regere gentes [illegible]

[illegible] gentes sperabunt · [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

Non in comessationibus · hic [illegible] modum [illegible]

[illegible] spiritualia · [illegible] spiritualia · Non in cubilibus [illegible]

[illegible] [illegible] · Ambulemus honeste [illegible]

[illegible] [illegible] xxiiij · [illegible]

potatoribus [illegible] [illegible] potatoribus [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Non in cubilibus et [illegible] · dormitaciu[m] · [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

capiti suo lapide [illegible] [illegible] · [illegible]

et impudicitiis [illegible] [illegible] [illegible]

xvi · hoc [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible] · Non in contentione · hic remouet peccata spiritualia · [illegible]

[illegible] · [illegible] emulatione · [illegible] Non [illegible]

[illegible] xii · [illegible] [illegible]

[illegible] habetis · hoc enim [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] · emulatio [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] · [illegible]

[illegible] · Sed induimini · hic hortatur ad [illegible]

[illegible] primo aggressu[m] peccatis spiritualibus · Induimini do[minum]

ihesum christum · [illegible] [illegible] · [illegible] · Induimini

[illegible] [illegible] · [illegible] uestis nuptialis [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] xxij · [illegible]

[illegible] · [illegible] potentia · [illegible] sapientia [illegible]

[illegible] Induimini [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] · [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ad [illegible] peccatis carnalibus · [illegible]

[illegible] quo [illegible] carnalia · [illegible] [illegible]

[illegible] · [illegible] · [illegible] [illegible]

[illegible]

... ad nostram doctrinam scripta sunt. Omnis enim scriptura divinitus inspirata utilis est ad docendum. Thim. iii. Per patientiam ad illorum quorum docta exhibitio in libris scribuntur exempla patientiae et consolationis. Ideo ut ex eorum exemplo accipite fiet [illegible] [illegible] patientiae et consolationis. Deus autem consolationis qui consolatur nos in omni tribulatione nostra [illegible] consolationem scripturarum; consolatur, in nos [illegible] [illegible] i. Mach. xii. habentes sollatia libros sanctos.

Deus i. meus est spes est dilatationis partis ibi. spem habeamus. Spes in expromissionibus scripturarum [illegible]. Ps. memor esto [illegible] servo tuo in quo michi spem dedisti. Haec me consolata est in humilitate mea.

Deus autem patientiae ad supportandum vos i. firmos. Hic addit orationem [illegible]. Ubi est patientiam quam implorat magis [illegible] [illegible] i. Deus patientiae et sollatii [illegible] i. det vobis id ipsum sapere [illegible] i. [illegible] Christum Iesum [illegible] i. ut unanimes. Deus autem pacis det vobis i. vobis donatum est [illegible] ut in ipsum credatis sed ut pro illo patiamini et sollatii [illegible] qui consolatur vos in omni tribulatione nostra. Det vobis sapere i. [illegible] idipsum et differentes alterutrum i. conformes ut [illegible] aliud sentiat. [illegible] exercitium [illegible] secundum Iesum Christum i. secundum doctrinam Christi et non doctrinam haereticorum qui fallaces [illegible] errores diffusa est. Ut unanimes. Ut unanimes hic ergo fine patientiae ubi [illegible] triplex [illegible] i. unanimes. Oral [illegible] uno ore [illegible] i. [illegible]

Dicit ergo unanimes i. eadem voluntate sicut in actis [illegible] habebat cor unum et animam unam in Deo. Uno ore i. eadem voce [illegible] i. simul [illegible] Deum qui [illegible] [illegible] Dei i. ubi [illegible] in [illegible]

[illegible]

... [illegible] Propter quod suscipite invicem ... [illegible] ... suscipiat et ad meliora promoveat. Sicut et Christus suscepit vos ... iudeorum ... Christum ... suscipientes ... i. [illegible] ... in honorem Dei ... Ut ... i. Deus autem spes repleat vos ... ad sanandum ... suscipite invicem i. firmos ad sanandum ... Christus suscepit nos i. firmos augmentum magis ... quia magis ubique iacebat ... exaltabo ... quo fine sit agendum et in honorem Dei ... honoretur Deus ...

Dico enim Christum Iesum ... ministrum ... circumcisionis ... iudeorum ... [illegible]

[illegible]

Gentes autem super misericordiam ... honorare Deum. Ps. ... Gentes autem de ... propter promissiones ... honorare Deum ... iudeorum ... exempla ... unum recipit et alium ... super misericordiam Dei ... Propterea ... ubi Dominus ... confitebor ...

Liber fratrum Cruciferorum in dusseldorff

Liber fratrum Cruciferorum
In Dusseldorp:

1

N° 1.

P. Eccl 39. (Ink.)

1) 2
2) 2
3) 2 Hs.
4) 2
5) 2
6) 2

1286 918 01

Prologus beati auguſtini in librū de vita criſtiana feliciter inchoat.

EGo primus peccator ⁊ vltimꝰ inſipientiorqꝫ ceteris. ⁊ imperitior vniuerſis. te ut ſanctitatis ⁊ iuſticie viam pergas. crebrioribꝫ audeā lrīs āmonē. non mee proprie iuſticie fiducia. non ſapiencie pericia. non ſcientie gloria. ſed ſola quam ꝯcepi ſecūdū deū animo ⁊ mente me caritatis cauſa ꝯpellit. que. me peccatorē parit ⁊ ignarū ad dicēdum ita hortatur ⁊ prouocat. ut cum loqui neſciam tacere non poſſim. Vellem itaqꝫ ⁊ libenter optarem te eoꝝ habere noticiam. quoꝝ ⁊ ſapientia affluentior eſt. ⁊ facūdia maior. ⁊ ſcientia vberior. ⁊ ꝯſcientia ab om̄i peccatoꝝ cōtagione liberior. qui ſuis te ⁊ verbis iuſte inſtruerent ⁊ exemplis. Nos enī preterq̄ꝫ q̄ mentē noſtrā ita inſipientie et ignorantie caligo cecauit. ut diuinū aliqđ nequeat ſentire vel dicere. Adhuc inſup ⁊ onus redarguit ꝯſciētiā pccoꝝ. ut etiā ſi q̄d luminis poſſit hr̄e abſcōdat. ita fit ut ꝑterq̄ q̄ dicē nō hēmus. hoc etiā qđ habemus non fiducialiť proferre ꝯſciā prohibente poſſimꝰ

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Tu tñ donec peritior tibi apparere poſſit et
melior·rudibus ãmo mi cõmbꝫ nr̃is interim
eſto ɔtenta ⁊ caritati da veniam·cuius eſt
non ɔſiderare quid offerat·nec qd' nõ ha
bet querit·ſed totũ quod habet libenter im
p̃titur·ad cuius nõ tam muneris ſpeciem q̃
animi reſpice volũtatem. Et diligenter ad
uerte quid tibi illa negare poterit que totũ
dare potuit quod habebat·obtuliſſet etiaꝫ
quod non habebat ſi poſſet·que totum po
tuit quod habebat offerre. Sitit itaqꝫ ille
ſꝫ parum·qui de torrẽtis interim riui aqua·
non poteſt eſſe contentus·donec ad fontẽ
vberiorem purioremqꝫ pueniat. Nec illum
ſatis eſurire credo·qui cum cribrarios pa
nes habeat·nitidos expectat ⁊ candidos.
Ita ⁊ tu dilectiſſima ſoror quã ego certus ſũ
eſurire nimiũ ⁊ ſitire celeſtia·cribrarios inte
rim mande panes·donec ſimilagine candẽ
tes inuenias. Exigui et turbulenti riuuli a
quam pota vſquequo fontis affluencioris
haurias puriorem. Nec tibi interim panis
noſter·quamuis ruſticus videatur eſſe·di
pliciat. Ruſticus etenim panis inculcior eẽ
videtur·ſed fortius et celcius eſurientem

ſtomachū ſaciat·feſſumq; corroborat·ꝙ̄ q̄
filigineus videtur ⁊ mūdus. Nunc igit̄
dicam ſermone prout valeo·⁊ quid criſtia
num agere cōueniat pandam ut potuero.
Cuius rei ⁊ vnde prius exordiū ſumā iuſtiꝰ
non inuenio·ꝙ̄·ut primū de criſtiano ipſo
vocabulo diſputem·⁊ cur quis criſtianus
nūcupetur exponam. Explicit prologus.

Incipit liber beati Augu-ſtini de vita criſtiana.

CRiſtum vnctum interpretari·
ſapientum ⁊ fidelium nullus
ignorat·vnctos vero non niſi
ſcōs viros ⁊ ſatis deo dignos·
ſemꝑ fuiſſe·maīfeſtū ē·nec alios ꝙ̄ prophe-
tas·aut ſacerdotes aut reges. Et tam ma
gnū fuit ipſius vnctōnis miſterium·ut in iu-
daico populo nō oēs illud·ſꝫ ſatis pauci de
plurimis mererentur accipere·⁊ hoc vſq; ad
aduentū dn̄i nr̄i ihe ſu criſti·quē deus oleo
leticie id eſt ſpū ſancto pre ceteris ꝯſortib;
ſuis vnxit. Ex quo tempore credentes illi·⁊
baptiſmatis illius ſcificacōne purgati·non
aliquanti ſicut ſub lege prius fuerat·ſꝫ oēs

in prophetis et ſacerdotibus vnguntur et
regibus. Cuius vnctõis quales eẽ debeaꝰ
ammonemur exemplo . ut in quibus tam
ſancta eſt vnctio . ſit non minus cõuerſacio
Ex ſacramento enim vnctionis huius ⁊ xpi
et criſtianorũ omnium . id eſt in xpõ creden
tium . vocabulum deſcendit ⁊ nomen . Qd'
nomen ille fruſtra ſortitur . qui criſtum mi
nime imitatur. Quid enim tibi prodeſt vo
cari qd non es . et nomen tibi vſurpare alie
num. Sed ſi criſtianum te eſſe delectat. que
criſti ſunt gere . et merito criſtianũ nomen
aſſume. Aut forſitan non eẽ . ſed vocari deſi
deras . Hoc ſatis miſerum ⁊ fedum eſt . te
velle vocari quod non ſis . Nemo enĩ ita tñ
ſit ad criſtum . ut criſtianus appelletur et
non ſit. Qui criſtianus dicitur . xpriſtum ſe
habere dominũ profitetur . Et vere habet ſi
ei in omnibus obſequatur ⁊ ſeruiat. Si quo
minus . criſti ille non famulus ſed ſubſan
nator eſt ⁊ irriſor . qui ſe eius ſeruum dicit .
cui ſeruire diſſimulat. ¶ Huic ergo iudiciũ
geminum ſeruatur . ⁊ pro dei ſubſannacõne
quem ſine cauſa deum appellauit . et pro
qualitate peccati. Sed pleroſq; incredulos

⁊ imprudentes ⁊ pfidos · miſericordis dei lō
ga paciētia peccare ſinit intrepidos · ut ex hoc
peccōꝝ ſuoꝝ arbitrentur vltorem · qꝛ nō ſta-
tim velit punire peccātes. Miſeri ⁊ ingrati
ſue ſalutis improuidi · qꝛ hoc etiam deo im
putant · qꝛ eoꝝ differatur interitus · ignorā
tes dei prouidētia · duplici racōne ſuari · ut
⁊ humano generi lōga eius pacia ꝯſulatur
⁊ ne ille iudicetur impatiēs. ſi illico voluerit
dampnare peccātes. Nam ſi tam patiens
nō eēt iam dudū hūani generis origo defiſſ;
nec iuſtos de peccatorib; haberemus. ſi con-
feſtim deus vellet punire qui peccāt. Nōnul-
los eni ſcimus ⁊ legimus · qui antea aut ig
norātie cecitate aut cauſa pfidie · aut adole
ſcentie vanitate decepti · multiplici ⁊ vario pec
catoꝝ generē tenebātur obnoxij. et p ſuſten
tantis dei clemētiam ⁊ patiētiam. poſtmodū
ꝯuerſi ab errore · maiora adhuc opa feciſſe
iuſticie · q̄ antea peccata ꝯmiſerant. Deus
eni non donat peccata · ſꝫ differt · nec pſeue
rantē peccatorem a morte liberat · ſꝫ ut vel ſe-
ro conuertatur · ⁊ viuat pacienter expectat
Sicut btūs petrus apoſtolꝰ ait. Nō tardat
dn̄s promiſſum ſꝫ patient̄ agit propt̄ nos
nolens aliquos perire · ſꝫ oēs ad penitētiaꝫ
cōuerti. Ille eni te quaſi pius benignus et
clemens illico idcirco nō percutit ut tu q̄ñta

illi⁹ erga ſalutē tuā pietas· quāta clemētia
ſit recognoſcas· qui te peccatorē ⁊ impiū· ex-
pectaē magis vult ⁊ ſeruare ↄuerſum· q̄ꝑ pu
nire peccantē. Sicut p prophetā ipē dn̄s lo
quitur ⁊ quātū velit hoīm mie pietatiſq̨ lar
giri· proprie vocis benignitate depromit di-
cens. Et iniquus ſi cōuertat ſe ab omibus
iniquitatibus ſuis quas fecit· ⁊ cuſtodiat
mandata mea· et faciat iudicium ⁊ iuſtici
am in terra· ⁊ miſericordiam· vita viuet ⁊
nō morietur. Omnia delicta eius non erunt
in memoriā. In iuſticia ſua quā fecit viuet
Et nunquid voluntate volo mortē iniuſti·
dicit adonay dominus· q̄ꝑ ut auertat ſe a
via ſua mala· ⁊ viuere eum faciam. Et ali
bi· iniquitas impij non nocebit ei· in qua
cunq; die cōuerterit ſe a ſua iniquitatē. Et
iterum. Conuertimini filij reuertētes ⁊ ego
ſaluabo cōtricōnem veſtrā. Ecce quō te deus
tuus ut a peccatis tuis vel ſero cōuerſus ſal
uus eē poſſis· ⁊ monet ⁊ prouocat. Ecce q̄
liter morti obnoxium ut viuat hortatur· q̄ꝑ
leniter ⁊ clementer inuitat ut etiam pecca
toribȝ· patris nō neget pietatē. Et adhuc
filios appellat· qui prēm deum peccando p-
diderūt· ſicut et ipſe ſe pdidiſſe pccores fi
lios· alio in loco cū voce flebili ⁊ miſerabili
q̄dā lamētacōe teſtatur dicens. Sine filijs

factus ſum · ꝙ didi populū meū propt̃ pccā
eorum. Ex hoc ergo ꝯgnoſce · qualit̃ te deus
diligat · quē mauult viuē ꝙ̄ perire · ⁊ tu eū
ꝯtempnis ⁊ deſpicis · qui amplius ꝙ̄ tu ipſe
te diligit · qui te mori cupientem vult viuē
Nolo inquit dn̄s mortē peccatorū · ſȝ ut con
uertantur ⁊ viuant. Tu igitur mori voluiſti
peccādo · ille te viuē vult ꝯuertendo. O ſtul
te · o irreuerēs ⁊ ingrate · qui nec in hoc deo
qui tibi vult miſereri cōſentis · qui te vult
ſua pietate ſaluaē · ꝙ̄ tuo perire pcc̄o. Nem o
igitur ſibi ideo blandiatur · nemo ſe ſtulta
⁊ vana ſuſpicōne decipiat. Nemo idcirco ſe
curus delinquat ⁊ liber · quia ſup peccatoēs
ꝯfeſtim dei ira iudiciūqȝ nō venit · ut ex hoc
opinetur ſe impune pccaſſe · ꝙ nō illico peri
matur · ſȝ hoc magis differre deū ꝙ̄ diſſimila
re ꝯgnoſcat · ⁊ iram dei pccōribȝ quāuis ſe-
ram ſbito ⁊ repēte venturā · ſicut ſcriptū eſt.
Ne dixeris · peccaui · ⁊ quid accidit m̄ triſte.
Eſt eni altiſſimꝰ redditor patiens. Et alibi.
Ne tardes ꝯuerti ad dn̄m · neqȝ differas de
die in diem · ſubito eni veniet ira eius. qd̄ in
pleriſqȝ impletur · quibȝ ob nimia peccata
⁊ in pn̄ti ira dei ſupuenit · ⁊ ī futuro ſeruatur
Sed hoc nemo intelligit · nemo cognoſcit ·
nec quiſqȝ aduerſa ſuſtinēs malis ſuis eſti
mat irrogari · ſȝ ſi quid ptulerit · ꝯſuetudinis

potius putat eē q̄p criminis. Et idcirco deus impūiti nō videtur punire peccātes. quia cū punit nō cognoscitur. Multi sūt ei quos neō intelligit. q̄ ob multitudinē peccoꝝ iā an̄ iudicij diē in pūiti etiā iudicantur. Aut dicat michi quis. si quem sacrilegum. sanguinarium. rapacem. falsarium. homicidam. furē. fraudulentū. adulterum. ceterorū criminum reum vel in pūiti tpe potuerit videre lōgeuū. Nos eni plurimorū habemus exempla p que probare sufficimus. sceleratos et impios pccoꝝ suoꝝ fine ꝯpleto. a hoc iā tpe iudicari a pūitē eis vitā negari. nō min⁹ q̄p futuram. Sed hoc ille facilius intelligē pōt. qui per diuersa tempora diuersoꝝ iudiciū impie sceleratequ conuersantiū spectauit interitum. Quoꝝ quo potestas sublimior ē eo ad peccādū maior audacia. q̄ totum licē sibi credit quod pōt. Et dū alteius iudiciū nō timent qui alios iudicant. ad peccandū p̄cipites sunt. Ita fit ut qui hoīs non timent in delinquendo iudicium. deum sentiant iudicem a vltorē. E quib; alij qui insontē animarū sanguinē freqn̄ter effuderāt. ita irā dei iudiciūq; sensere. ut ipsi postmodū sanguinē fūdē cogeꝛ̄ntur suū q̄ fūdebāt libenter alienū. Alij vero qui similia ꝯmiserāt sic dei indignacōe ꝓstrati sūt ut sepulti iacerēt et

6

eſca feris ⁊ celi volucrib; fierent. Alij autē
q̄ innumerabiliū hoim multitudinē iniuſte
pemerant. membrati. pticulati ⁊ cōciſi. ut
nō minor fieret cōciſura membroꝝ quos
interfecerāt numero punitoꝝ. Et quoꝝ iu
dicō maritis iniuſte pemptis multe effecte
vidue. multi orphani pētib; occiſis derelicti
quib; pter orbitatē. mendicitas inferebat
⁊ nuditas. Nam addebāt impietati ⁊ cru
delitati quod deerat. ut eoꝝ quos feciſſent
occidi ſpoliarēt ⁊ liberos. nunc vero ipōrum
cōiuges vidue. ⁊ filij orphani alienis cotti
die egent panib;. Nonne tibi videtur iſtud
teſtimoniū in ipis eſſe ↄpletum cōminātis
dei ⁊ dicentis. Viduā ⁊ orphanos nō vexa
bitis. Qd ſi vexabitis eos ⁊ vociferātes cla
mauerint ad me. exaudiam vociferacōem
eoꝝ ⁊ iraſcar animo ⁊ pimam vos gladio
⁊ erūt ↄiuges vr̄e vidue. ⁊ filij veſtri orpha-
ni. O indignū nephas. o ſceleſtiſſimū faci
nus. o nimia ⁊ nō ferenda crudelitas. Duo
ſeuiſſima ⁊ atrociſſima vno perpetrantur
in tempē. homicidiū fit. ut rapina ſuccedat
Occidūtur mariti. occidūtur ⁊ pr̄es quo fa
cilius vidue ſpolientur ⁊ orphani. ⁊ ita q̄ſq;
in alterius morte cōgaudet quaſi nō ſit ⁊ ipē
q̄nq; moriturꝰ. Merito ergo deus huiuſmōi
crudelitatibus ⁊ impietatibus cōmouetur.

Merito iudiciū ſuū in quibuſcꝫ etiā añ tēpꝰ
oñdit. Merito talibꝫ vita nec pñs nec futu
ra ꝯcedit̃ur. Quoꝝ ut nos . nec ſceleratum
nec impiū in pñti etiam dei iudiciū euadere
poſſe eſtimemus ammonemur exemplo. ſꝫ
hoc magis ſētire nos ꝯuenit. tamdiu vnū-
quēqꝫ dei paciētiā ſuſtentaē. ꝙdiu peccoꝝ
ſuoꝝ terminū finemqꝫ repleuerit. quo ꝯſum
mato eum illico perire. nec illi vllam veniā
iam reſeruari. Eſſe aūt certū peccatoꝝ mo
dū atqꝫ mēſurā dei ipſius teſtimonio ꝯpro
batur. Et ꝙ vnuſquiſqꝫ vel celerius vel tar-
dius ꝓut peccoꝝ ſuoꝝ mod̃ expleuerit iudi-
cetur. cui dētiſſime dmrātur qñ de zodomoꝝ
⁊ gomorreoꝝ interitu ac incēdio ꝗ ſua iā peccā
ꝯpleuerāt ad abrahā deꝰ loq̃tur dicēs. Cla
mor zodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ ꝯpletꝰ ē ⁊ pccā
eoꝝ magna vehemēter ꝯpleta ſūt. De amor
reis vero q̃d dicit ꝗ ſua nō dū peccā finierāt.
quos poſt multos ānos ꝙ ſupdcē ciuitates
cremate ſūt. ꝯſtat eē deletos. Nō dū repleta
ſūt peccā amorreoꝝ uſqꝫ adhuc. Quo exem
plo maifeſtiſſiē inſtruim̄ ⁊ docem̄ ſingulos
ſm peccōꝝ ſuoꝝ pleitudinē ꝯſūmaria tādiu
ut ꝯuertātur ſuſtinei. ꝙdiu cumulū ſuoꝝ ñ
habuerint delictoꝝ. Nemō itaqꝫ ſe fallat nemō
ſe decipiat. malos deꝰ nō amat peccōres nō
amat. iniuſtos nō amat rapaces crudeles ⁊

impios nō amat. ſ; amat iuſtos. bonos. pi
os. hūiles. innocentes. et mites. ſicut ſcptū
eſt. Qm non deus volens iniqtatem tu es.
Non habitabit iuxta te malignus. neq; p-
manebūt iniuſti ante oculos tuos. Odiſti
ait dauid omēs qui opantur iniquitatem.
perdes aūt qui loquūtur mendaciū. Sz di
ceret aliquis. Quid eſt q videm⁹ bonos cc
perire cū malis. Illi non pereūt ſed euadūt
qui de malorū ↄſortio et pſecucōib; liberātur.
et ad requiem transferūtur. Illi plane mori
untur et pereūt. quos de hoc mundo receden
tes maioris adhuc iudicij ſupplicium expe
ctat et pena. Vocantur autē ante tempus
boni. ne diutius vexētur a noxijs. Mali vero
et impij tolluntur. ne bonos diutius pſequā
tur. Iuſti de preſſuris tribulacōnib; et angu
ſtijs vocant ad requiem. Iniqui vero de lu
xurijs opib; et delicijs rapiuntur ad penam
Illi vadūt ut iudicent. iſti ut iudicent. Illi
ut vindicent. iſti ut in eos vindicta celebre
tur. Sicut ſcriptū eſt. Iuſtus aūt ſi morte p-
occupat⁹ fuerit in refrigerio erit. Et iterū vi
uens int pccōres tranſlatus eſt. Et iterum
Placita eni erat deo aīa eius. et ideo prope
rauit de medio iniqtatis eripe eū. Et iterū
Cū impij cēnt ad mortē. illi aūt ſūt in pace
Vides ergo hanc ſolucōnem corpis. iuſtis

⁊ dei elc̃is requiem eẽ ⁊ non penã. ⁊ cũ diſſol
uũtur liberari eos potius ꝙ perire. Et idcirco
ip̃am ſolucõeʒ qui fideles ſũt nõ timent nec
verẽtur. ſʒ venire magis deſiderãt ⁊ exoptãt
per quam requiem intelligunt exhiberi non
penam. Iniqui vero ⁊ impij et ſuorum ſcele
rum conſcij eam merito naturali prouiden
tia pertimeſcũt ꝑ quam ſe non neſciunt iu
dicari. Quapropter hac racõne reddita ⁊
accepta. non oportet nos om̃ino peccare.
p̃ſertim cum non ignoremus pec̃oribꝫ iudi
cium et in p̃ñti eſſe ⁊ in futuro ſuari. nec in
hoc nobis nomine tantum ꝙ criſtiani dici
mur blandiamur. ſʒ propter hoc iudican
dos nos credamus. ſi nomẽ nobis fruſtra
vendicemus alienũ. Aut ſi aliquis tam in-
credulꝰ eſt. tam infelix. tam pertinax. tam
obſtinatus. tam audax. ut que quandoqʒ
futura ẽ dei iudicis iram indignacõnemqʒ
non metuat. vel hũanam conſuetudineʒ
erubeſcat. ⁊ videat ꝙ brutus ꝙ inſipiens
ille ꝙ ſtultus ab ipſis etiam gentibus iu
dicetur. cui tanta ẽ vanitas. tantaqʒ demẽ
cia. Nec ſibi nomẽ adipiſcatur alienũ. quis
enim tam vanus et miſer eſt. qui aduoca
tum ſe cũ litteras neſciat audeat profiteri.
Quis tam inſanꝰ ⁊ excors. ut ſe profiteatur

militē·qui neſciat arma geſtare. Nemo eni
qḋcunqꝫ ſine cā nomē ſortitur. Sutor ut di
catur neceſſe eſt ut calciamēta ꝯficiat. Vt
vocetur quis faber· aut artifex· artis pericia
facit. Vt negocians nū nūcupetur quis carius
qḋ vilius emerat diſtribuet. Hmōi eni ex
emplis agnoſcimꝰ nullū ſine actu nomē ſꝫ
omne nomē ab actu. Tu ergo quō xp̄ianꝰ
diceris·in quo xp̄iani actus non apparēt
Xp̄ianus·iuſticie·bonitatis·integritatis·
pacientie·caſtitatis·prudētie·hūilitatis·
hūanitatis·innocentie·pietatis·eſt nomē·
Et tu illud tibi quō defendis ⁊ vendicas·cui
de tam plurimis rebꝫ nec pauca ſubſiſtunt
Xp̄ianus ille eſt qui nō noīe tantū ſꝫ opere
ē·qui criſtū in om̄ibus imitatur ⁊ ſequitur·
qui ſanctus·innocēs·incōtaminatus·inta
ctus eſt. Cuius in pectore malicia nō habꝫ
locū. Cuius in pectore ſola pietas ꝯſiſtit et
bonitas·qui neminē nouit nocere ⁊ ledere
ſꝫ om̄ibus opem ferre. Criſtianus ille eſt q̇
exemplo criſti·nec inimicos nouit odire·
ſꝫ magis aduerſantibꝫ ſibi bn̄facere·⁊ pro
pſecutoribꝫ ſuis ⁊ hoſtibꝫ exorarē. Nam qui
aliquem ledere aut nocere paratus eſt·ille
mentitur ſe eē criſtianū. Criſtianus eſt qui
pōt voce iuſte dicere. Neminē hoīnū nocui·
iuſte vixi cum om̄ibus. Sed ne me ex ſenſu

proprio loqui quis arbitretur aut credat.
aut eū putet ſe facile debere ɔtempnē. qui
ſua potius volūtate q̄ legis auctoritate lo
quatur. Jam nūc legis ipius cuius p̄ceptis
nob vite aditus apitur tam veteris q̄ noue
incipiam exempla proferre ⁊ oñdere quid
deus ab inicio ſtatim mūdi hūanū gen⁹ ob
ſeruare p̄cepit in quo ſemp placatus fuit ł
offenſus. Lego eni poſt adā. qui a deo p̄m⁹
formatus ē. de cuius cā nūc dicendū non ē.
in exordio mundi caym ⁊ abel fratres fuiſſe
germanos. equibꝫ vnus deo placuit eo q
iuſtus eēt innocenſqꝫ. Alter vero q iniuſt⁹
⁊ nocens deo placere nō potuit. Deinde in
fueniente tpe enoch ſatis iuſtū ſcriptura
deſignat. cui tantum iuſticia cōtulit ut nec
preſentem morte ſciret. ſ ad immortalita
tē de medio oīm mortaliū ſingulariť rapet.
Cuius monſtratur exemplo. vnū deo iuſtū
plurimis peccoribꝫ cariorē. Noe quoqꝫ ⁊ ille
iuſtus cui iuſticie meritū quid p̄ſtiterit no
uimus ut ipſi cū ſuis tantū vita daretur to
to mūdo dapnato. Abraham quid p fidei
⁊ merita iuſticie ɔſecutus ſit ſcriptura teſta
tur ut in illo tpe ſolus amicus dei eſſet in
terris. q̄ ſolus fuerat iuſt⁹ inuētus. Loth
vero ut pereūtibꝫ cūctis de ſodomitanoꝝ li
beraretur incendio. quid aliud q̄ iuſticie

meritū fuit. Longū eſt nos ire p ſingulos ⁊
oīm merita recenſere. Populū iudaicū quē
ad ſe deus primū de ſemine abrahe p̄ ceteris
gentib; ptinere optauit. quomō erudierit.
quid cū ut ſibi placeret facere. quid obſer
uare precepit. ſcire nos cōuenit. Primo in
loco quem derelicta regione in q̄ ſemp habi
tare optauerat pūiaq; deſerta in alienā p
uinciā. hoc eſt in egiptum migrare fecit. nō
ſine cā. nec ſine dei prouidētia factū eſſe reor
ſ; hanc puto fuiſſe racōez. q2 de9 populū ſuū
quē elegerat preceptis mīe pietatis iuſticie
ceteriſq; bonis opib; cupiens erudire. volu
it eū in extera patria pro tēpe peregrinum
eē ⁊ captiuū. ut captiuitatis ⁊ peregrinacō
nis miſeriā diſceret ⁊ laboris. quo facilius
poſtmodū miſerei peregrinātib; ⁊ laborāti
bus noſſet ſi ipē añ peregrinacōis miſerias
didiciſſ;. Nemo enī tam libent peregrino
miſeretur ⁊ aduene. ut qui peregrinacōīs
exitus nouit. Nemo libentius hoſpitē ⁊ ſine
tecto ſuo introducit hoſpicō. niſi qui añ indi
guerit alieno. Nemo ita eſurientē cibat. neō
ſic ſicietē potat. ut qui ſiti eſuriemq; perpeſ-
ſus eſt. nemo tam facile nudū ſuis operit
veſtimentis. q̄ qui frigoris ⁊ nuditatis no-
uit penuriam. Nemo ſic tribulato ⁊ miſero
⁊ laboranti ſuccurrit. ut qui tribulacōnū et

miſeriaꝝ caſus exptus eſt ⁊ laboꝝ. Merito
ꝗ deus mie ⁊ pietatis mgr̄. q̄ legē poſtmod'
erat traditurꝰ. p quā ꝓplo ſuo. mie ⁊ pieta
tis oīm qꝫ bonoꝝ opm p̄cepta erat traditu
rus. Voluit eū priꝰ oēs paſſioēs preſſuras
⁊ tribulacōes ⁊ anguſtias. in terra perpeti
aliena. quo facilius poſtea poſſꝫ talia paci
entibꝫ miſerei. ⁊ ſuis obtpare mādatis. ut
putes eū bonū fuiſſe agricolā. q̄ priuſquā ſe
mē mittat. diu t̃rā aratris ⁊ raſtris domat
ne qđ illi traditurus ē ſemē pereat. Jta deꝰ
populū ſuū diu añ macerat ⁊ domat q̄p ei ſa
lutariū mandatorū ſemē imp̄ciat. Demiqꝫ
ut ob hāc cauſam hec eū ptuliſſe euidētius
clareat ipſius domini intueamur mandata
dicentis. Aduenā non vexabitis nec tribu
labitis eum. fuiſtis ⁊ vos aduene in terra
egipti. Et iterū legimus. Deus magnus q̄
non accipit perſonam nec munera. faciens
iudicium proſelitis. orphano ⁊ vidue date
panē ⁊ veſtimētū. diligite proſelitū quia et
ipſi fuiſtis in terra egipti. Et alibi dicit. Si
autē meſſus fueris meſſem in agro tuo. et
obliuiſceris maipulū nō reuertaris accipe
illū pſelito ⁊ orphano ⁊ vidue erit ut bene
dicat te dn̄s in opibꝫ manuū tuaꝝ ⁊ memor
eris dn̄i. quia famulus eras in terra egipti.

Jdeo precipio tibi verbū hoc. Unde ꝑ facile
videtur atꝫ dinoſcitur eū populū ob hāc cām
cunctis afflictum fuiſſe miſerijs. ut miſereri
alteri ſuo doceretur exemplo. Sicut ſcriptū
eſt. Docuiſti enim populū tuū per talia opa
q̄m oportꝫ iuſtos eē ⁊ humanos. Qualem
populū ſuū eē velit. late ut arbitror patet.
⁊ quibꝫ poſſꝫ opibꝫ ꝓmereri plurimis ꝓba
tur exemplis. Sꝫ ne ad manifeſtandā eius
volūtatē. paꝝ videatur eē q̄d diximꝰ legis ⁊
ꝓphetaꝝ precepta iungaꝰ. ⁊ quid deo pla
ceat ſemꝑ qꝫ placueit. ⁊ quid crebrius fieri
⁊ obſeruari precepit tam veteis q̄ noue le
gis teſtimonijs ꝯprobemus. Diliges dn̄m
deū tuum ex toto corde tuo. ⁊ ex tota anima
tua ⁊ ex totis viribꝫ tuis. ⁊ diliges ꝓximum
tuū ſicut teipm̄. Legis ⁊ ꝓphetaꝝ precipuū
mandatū eē. dn̄i ⁊ ſaluatoris nr̄i teſtimoīo
ꝯprobat̄. dicēs in hijs duobꝫ mādatis vni
uerſa pendet lex ⁊ ꝓphete. Qd̄ reſcīdi nō pōt
nec mutari. Jn duobꝫ mandatis iſtis omē
tam legis q̄ prophetaꝝ ꝯſtare preceptū ⁊
illum legē impleſſe qui hoc potueit implē.
Nichil enī a te aliud in lege veteri queitur.
q̄ ut deū ⁊ ꝓximū diligas. Et vere ille legiſ
ꝯſūmator ⁊ factor ē. qui nec in deū nec in ꝓx
imū peccat. Sꝫ quid deum quid proximū ſit

diligē·p̄teire mime ac diſſimulaē ꝯueit. De
um diligit q̄ ſuis in oībꝫ mādatis obtꝑat·
deū diligit q̄ leges eius ac p̄cepta cuſtodit
deū diligit q̄ ut ille ſcūs ē· ⁊ ipē ſe ſcīficat. Sic
ſcp̄tū ē. Scī eſtote ſcī ⁊ ego ſcūs ſū dn̄s deus
vr̄. Deū diligit q̄ ⁊ illd ꝓphete dicētis implꝫ
eloquiū. Qui diligitis dn̄m odite malū· de
um diligit q̄ nō alia q̄ꝫ celeſtia cogitat ⁊ di
uina· deus ei nō niſi ſcītatis iuſticie ⁊ pieta
tis amator eſt. Et ille deū diligit· qui nō ali
ud q̄ꝫ quod deus amare videtur operatur·
Quid ſit enī deum diligere · dn̄i ſaluatoris
doctrina declarat dicētis. Qui audit verba
mea ⁊ facit ea hic eſt qui diligit me. Si er
go ille deū diligit· qui quicquid deus p̄cipit
facit· ille q̄ nō facit nō diligit· oīs vero q̄ nō
diligit odit· vn̄ claret atꝫ manifeſtū eſt ab
eis deū odiri· qui ſua mādata nō ſeruāt. De
quibꝫ ꝑ ꝓphetā dixiſſe puto. Nōne qui ode
rūt te dn̄e oderā illos· ⁊ ſup inimicos tuos
tabeſcebā. Perfecto odio oderā illos · ini
mici facti ſunt m̄. Odit propheta iuſtus pec
catores ⁊ adulteros· ⁊ iniuſtos· ⁊ dei man
data ſpnētes · ſicut ī alio loco dicit. Vidi p̄-
uaricantes ⁊ tabeſcebā. Et iterū. Iniquos o-
dio habui ⁊ legē tuā dilexi. Vidi ḡ q̄ꝫ iuſti
q̄ꝫ integri eſſe debeamus. ⁊ ſcī quibꝫ poſtq̄ꝫ

male ꝯuerſari nō licet· ſʒ nec male ꝯuerſan
tes cognoſcere. Hoc etiā btūs apoſtolꝰ eui
denter oñdit· q: nec panes frangi cū pcc̄ori
bus p̄cipit dicēs. Si quis frater ꝯgnoīatur
inť vos ⁊ ē fornicator· aut auarus· aut ydo
lis ſeruiens· aut maledicus· aut ebrioſus
aut rapax· cū hmōi nec cibū ſumē quidem
Sanctū itaqʒ populū ſuū deus eſſe voluit ⁊
⁊ ab omī ꝯtagione iniuſticie ⁊ iniquitatis
alienū. Talē eū eē voluit tam iuſtū tā purū
tam immaculatū tam ſimplicem ut nichil
qd in eo gentes redarguerēt inuenirēt· ſed
q̄ āmirarentur ⁊ dicerēt. Sancta gens cuiꝰ
eſt dñs deus eius· ꝓplus quē elegit in here
ditatē ſibi. Tales ꝯuenit eē dei cultores· et
ſeruos· manſuetos· graues prudentes pi
os irrep̄henſibiles· immaculatos· ut quiſ-
quis viderit eos ſtupeat ⁊ admiretur ⁊ dicat
Vē hij hoīes ſūt dij quoꝝ talis ē ꝯuerſacō.
Ita hō dei ſe exhibere debʒ ⁊ agere· ut nemo
ſit qui eū videre nō velit· qui nō audire deſi
deret· nemo cū eū viderit dei filiū eſſe diſcre
dat· Vt vere in eo illud propheticū implea
tur. Fauces eius plene dulcedinis ⁊ totus
deſiderabilis. Nā ſi ſe talē exhibeat xp̄ianꝰ
ſi ſe talē exhibeat dei ſeruus· ut hijs qui de-
monijs· ydoliſqʒ deſeruiūt ꝯuerſando fiat

equal' incipiat deꝰ p eū blaſphēāt ⁊ dici. O
xp̄ianū ꝯ dei ſuū. cuiꝰ tā neꝗ̄ ꝯuerſacō ē. cꝰ
tā mali actꝰ tā turpis opacō. cuius vita tā
impia tam ſcelesta tam luxuriosa tam ſordi
da. Et erit illius ſentētie reus. Nomē enim
dei per vos blaſphematur int' gentes. ſed ve
illis per quos fuerit blaſphematum. Deus
etiam a nobis nichil magis deſiderat ⁊ re
quirit. ꝗ̄ ut per actus noſtros nomē ſuum
magnificetur ab omnibꝫ Sicut ſcriptum eſt
in pſalmo. Sacrificiū laudis honorificabit
me. Hoc eſt enī ſacrificiū quod deus ſuper
omnes hoſtias querit ⁊ diligit. ut per iuſti
cie noſtre opera. nomen ſuum vbiqꝫ laude
tur. et deus verus eſſe ſeruorum ſuorū actu
⁊ opere cōprobetur. Illi vero deū diligunt.
qui non aliud ꝗ̄ vnde nomen dei glorifice
tur exercent. Quomodo deus diligi debeat
ut potuimꝰ breuiter diximus. Nūc vero
quid ſit proximum tanꝗ̄ ſeipſū diligere. ut
poſſumus explicemus. quanquam ipſius
cauſe expoſicio. alio in loco breuiter diſſera
tur. Cū dicitur. Quod tibi fieri non vis. alij
nō feceris. Dominuſqꝫ ⁊ ſaluator noſter in-
quit. Omīa que vultis ut faciant vobis ho
mines. ita ⁊ vos facite illis ſimiliter. Nemo
eſt enim qui ſibi malū optet ab aliquo fieri.

Jlle ergo ꝓximū ſuū tanq̄ ſeipm̄ diligit · q̄
ei non mali aliquid facit qđ nec ſibi vult fi
eri. Sꝫ ſi quid boni ꝓut ipē ab oībꝰs recipere
optat ⁊ ꝯſequi · libent̄ impartitur · quia non
ſolum hoc a criſtiano queritur · ut malo ca
reat · ſ; ut exerceat bonū. Qui etiaꝫ ſi nec q̄d
mali nec boni fecerit · tn̄ ad eterne vite p̄miū
nō admittitur · ſ; gehēne ignibꝫ mancipatur
ſicut in euāgelio dn̄m dixiſſe legimꝰ de hijs
qui malefaciūt michil · nec boni tn̄ aliquid
opantur. Diſcedite a me maledicti in ignē
eternū · quē prepauit pr̄ meus · dyabolo et
angelis eius. Eſuriui ⁊ nō dediſtis m̄ man
ducar̄ · Sitiui ⁊ nō dediſtis m̄ bibere · Hoſpes
fui ⁊ nō ſuſcepiſtis me. Nudus ⁊ non veſti
ſtis me. Jnfirmus ⁊ non viſitaſtis me. Jn
carcere ⁊ nō veniſtis ad me · non q2 malum
geſſerūt · ſ; q2 bonū non fecerūt ꝯdemnātur
Ex hoc enim quiſqꝫ prudēs ⁊ ſapiens reco
gnoſcat · quā ſpem illi hr̄e poſſunt · qui ver
ſantur in malis · qn̄ etiā illis vita negatur q̄
mali michil fecerūt · niſi aliquid geſſerint bo
ni. Neqꝫ enī hoc deus tantū querit a nobis
ut mali nō ſimus · ſed ut efficiemur boni. Ex
malis enī opibꝫ vocātur mali · ita ecōtrario
ex bonis appellantur boni. Duo ſunt · quibꝫ
boni ſeruire videntur ⁊ mali. Bonus deus.

cui omnes bene cōuerſantes deſeruiunt. Di
abolus autem malus cuius quiſqꝫ qui ma
le opatur famulus eſt. Nō eni̅ a nobis hoc
ſolū poſcitur. ut nō viuendo male. ſerui eē
dyaboli deſinamus. ſꝫ viuendo bene. deo ſer
uire videamur. Nam quiſqꝫ qui nec malū
videtur opari nec bonū. cuiꝰ ſeruus videtur
eſſe ignoro. Et quō a deo poterat vitā ſpare
perpetuā quam bn̄ faciendo nō meruit. Neō
ſe ſenſu ꝓprio decipiat ⁊ illudat. nemo ſe va
na exiſtimacōe ſeducat. Quiſquis bonus n̄
fuerit vitā nō hꝫ. Quiſquis iuſticie ⁊ mīe opa
nō fecerit. nō pōt regnare cū xpō. Quiſquis
nō fuerit humanꝰ pius hoſpitalis benignꝰ
clemens gehenne nō euadꝫ incendio. Deus
malos non amat. nō diligit pccōres. Quiſ
q̄s malū fecerit inimicꝰ ē dei. Quiſquis ſine do
lo nō fuerit ptē nō pōt hr̄e cū xpō. Nichil eni̅
āpliꝰ ē xpiano q̄rend. nl̄ deſiderādū magis
nichilqꝫ totis viribꝫ euitend q̄ꝑ ut maliciā.
ſuo excludat e corde. q̄ꝑ ut nequiciā intra pe
ctoris ſui ꝯſciaꝫ nō admittat. q̄ꝑ ut bōitatē
teneat. iuſticiā ſuet. puritatē mētis cuſto
diat. eſto innocēs ſi vis cū deo viuē. eſto ſim
plex ſi vis regn̄re cū xpō. q̄d t̄ ꝓdeſt malicia q̄
in mortē trahit. quid nequicia q̄ ꝓhibet re
gnaē cū xpō. q̄ hn̄tē extēmiat ſicut ſcriptū ē.

Amima eni̅ nequā diſperdet eūm qui ſe hꝫ
Si vis viuē audi prophetā qui loquitur. Si
regnū xpi diligis. audi quō illud merearis
adipiſci. Quis ē homo inquit qui vult vitā
⁊ cupit videre dies bonos. cohibe linguam
tuam a malo. ⁊ labia tua ne loquātur dolū
Diuerte a malo ⁊ fac bonū. inquire pacem ⁊
ꝑſequē eam. Hmōi hoīes deus honorat ⁊ di
ligit. qui malū neſciūt. q̃ mentiri nō norūt.
quorū labia dolū nō loquūtur. in quibꝫ nō
niſi bonitas eē videtur ⁊ puritas. Innocētia
eſt que nos ꝯmendat deo. Simplicitas eſt
que nos regnare facit cū xpō. Quō aūt deus
nō niſi innocentes diligat. ⁊ ſibi velit eē cō
iūctos. teſtimonijs declaratur ſicut in pſal
mis ſcriptum eſt. Innocentes ⁊ recti adheſe
runt michi. Et alibi dr. Cuſtodi innocentiā
⁊ vide equitatē. quoniā ſūt reliquie hoīm
pacifico. Quātum innocentia hoīm preſtet
⁊ cōferat. etiā ſi ſero ſeruetur. prophete dd
teſtimonio ꝯprobatur. qui cū grauiter aū
peccaſſꝫ. poſtea ſe iudicari nō timuit ex quo
innocētiā noſſe cepit. ſicut ipē dixit. Iudica
me deus. quoniā ego in innocentia mea in
greſſus ſum. Sciebat ergo iam ſibi nō me
tuendū eſſe iudiciū. qꝛ innocentiaꝫ vel ſero
cognouerat. Et in alio loco. Me aūt propē

innocentiam ſuſcepiſti. Suſcepit poſtmodū
propter innocentiā illum deus. quem prop
ter maliciā ante repulerat. Innocentes n̄
cōfūdi coram deo poſſe. manifeſtum eſt. Cū
dr. Quāto tpe innocētes custodiūt iuſtici
am nō cōfundētur. Nichil enim deo dign⁹
nichil dari⁹ eē poteſt q̄ ut innocētia tota
obſuacōe teneatur. Licet quis in aliis opi
bus deuotus appareat. ſi illam nō habuerit
ſibi fruſtra blāditur. Si illam iudeis ſb vete
ri lege degētib;. qn̄ illͦ adhuc licebat inimi
cū odire. obſeruare preceptū eſt. Quid te nē
agere cōuenit xp̄iane. qui inimicū tuū iube
ris amare. Nn̄ eni innocens nō eis l' cui po
teris eē malus. qui inimicis p̄ciperis eē bo
nus. Sz tu forſitā & ꝑrimū odis. cui nec exte
rū odiſſe cōceditur. & frēm pſequeis. cui p̄ci
pitur amare inimicū. & xp̄ianū te eē credis
qui nec noui nec veteis teſtamēti precepta
cuſtodis. Sz ne ſine cā te criſtianū eſtimes
& de ſolo tibi nomine blandiaris. qualem
te eſſe oporteat apoſtolū audi dicētē. Qui
furabatur iā nō furetur. Magis aūt laboret
opando manibus ſuis. quod bonum eſt ut
habeat vnde tribuat neceſſitatē pacienti.
Oīs ſmo mal⁹ de ore vr̄o nō pcedat. ſꝫ ſi qs
bo⁹ ad edificacōz fidei ut det grāz audiētib;

Et nolite cōtriſtari ſpiritū ſanctū dei in quo
ſignati eſtis in die redempcōnis. Omnis a
maritudo ⁊ ira ⁊ indignacō et clamor ⁊ blaſ-
phemia auferatur a vobis cū omni malicia.
Eſtote aūt inuicem benigni · miſericordes ·
donātes inuicē · ſicut in xpō deus donauit no
bis. Eſtote aūt imitatores dei ſicut filij cariſ-
ſimi · ⁊ ambulate in dilectione ſicut ⁊ xpūs
dilexit vos ⁊ tradidit ſemetipm̄ pro vobis
in oblacōem ⁊ hoſtiā deo · in odorē ſuauitatis
Impudicicia aūt ⁊ ois immūdicia ⁊ auari
cia nec noīnetur int̄ vos ſicut decet ſcōs · tur
pitudo aut ſtultiloquiū aut ſcurrilitas q̄
ad rem nō ptinet · ſ; magis grāꝝ actio . hoc
etiā ſentite qꝛ ois impudicus aut immūdꝰ
aut auarus qđ eſt ydoloꝝ ſeruitus. nō he
res erit in regno xpi ⁊ dei. Ille merito criſti-
anū ſe iudicet · qui hec precepta cuſtodit · q̄
ſcūs hūilis · ⁊ pudicus et iuſtus eſt · qui m
miſericordie ⁊ iuſticie opib; ꝯuerſatur. Nū
tu illū xpianū putas · in quo nullus xpiani
tatis actus eſt · in quo nulla cōuerſacō iuſti
cie ē · ſ; nequicie impietatis ⁊ ſceleris . Illū
criſtianū putas qui opprimit miſerū · qui
pauperē grauat · aut res alienas ꝯcupiſcit
qui ſe ut diuitē faciat plures efficit indigē
tes · qui lucris gaud; iniuſtis · q̄ de alienis

laboꝛibꝫ cibum capit · qui miſeroꝝ ditatur interitu · cuius os aſſidue violatur menda cō · cuius labia nō niſi indigna ⁊ obſcena ⁊ ſceleſta loquuntur ac turpia · qui cū iubeat diſtribuere ſua · inuadit aliena · ⁊ talis ad eccleſiā audēter accedit · ⁊ temere ⁊ impoꝛ tune expandit impias manus · illicito rap tu ⁊ innocentū cruoꝛe violatas ⁊ oꝛe illo pol luto atqꝫ ſacrilego quo fuerat pauloante aut falſa locutus aut turpia · preces ad deū quaſi nichil ſibi ↄſcius mali fundit. Quid agis imprudens ⁊ miſer. Quid te maioꝛū peccatoꝛum onere grauas. Quid deo pret contemptum ⁊ iniurias irrogas. quid ad pꝛouocandā celerem eius iram in teſtimo nium pene tue ſceleratas ad eum poꝛrigis manus · ad quas ille non reſpicit qui non ṅ ſanctas ⁊ imaculatas ſibi manus iuſſit of ferri. Quid oꝛe illo deum rogas quo paulo ante locutus es male. Cuius quāuis mul tiplicentur p̄ces abominātur ſicut ſcriptū ē Cū extenderitis manus vrās · auertā faciē meā a vob · ⁊ ſi multiplicaueritis p̄ces nō ex audiā · man⁹ ei vr̄e ſanḡne plene ſūt · Laua mini mūdi eſtote · auferte neqciā ab aiabꝫ ve ſtris. Bn̄ igr̄ ille ſibi ↄſcius eē dꝫ et certus et ſue innocentie fidus · qui ad deum man⁹

extendit ⁊ porrigit. Cū aplūs dicit. Volo
aūt viros orare in omī loco leuātes ſanctas
manus. Jlle ei ad deum merito extollit ma
nus ille pces bone ꝯſciencie fundit. qui dicē
pōt. Tu noſti dn̄e ꝙ ſancte. ꝙ innocentes.
ꝙ pure ſūt ab omī fraude ⁊ iniuria ⁊ rapīa
quas ad te expando manus. ꝙ immacula
ta labia. ⁊ ab omī mendacō libera. quibus
tibi ut michi miſerearis pces fundo. Talis
enī cito meretur audiri ⁊ anteꝙ penitus pre
ces fundat pōt impetrare qđ poſtulat. Scio
enī eſſe quos ita nequicie ⁊ auaricie ꝓfūda
caligo cecauit ut cū illis proſpere ceſſerit ꝙ
aut pauperem p potentiā vicerint. aut infir
mū virtute ſupauerint. aut innocentē teſti
monijs falſis obruerint aut furtū fecerint ā
rapinā. deo grās agāt. quo opitulāte ſe per
petraſſe credūt. ⁊ tam iniquū deum iudicēt.
ut putēt eū ſcelerū ſuoꝝ fuiſſe participem.
Stulti ⁊ miſeri vſqꝫ adeo ſuis iniquitatibus
excecati. ut non intelligant deo nō poſſe pla
cere quod ꝓhibet. ⁊ quaſi vnum crimen ſa
tis non ſit. niſi adhuc male ſentiendo de deo
adiciatur ⁊ aliud. Alij vero in hoc ſe iuſtifi
cari exiſtimant. ꝙ de ſubſtancia pauperum
exiguam elemoſinā faciūt. ⁊ de eo qđ a plu
rimis abſtulerūt. vni quiddam minimum

largiuntur. Cibatur vnus vnde plures eſu
riunt. ⁊ de multoꝝ ſpolijs vix pauci tegunt
nō talē elemoſinā deus queit. nec vult pie
tatē vni de alteriꝰ crudelitate preſtari. Me
lius eſt ei te nō facē elemoſinā ꝙ vn de pau
ca paucis facias plurimos denudare. ⁊ ut
vnum veſtias plurimos ſpoliare veſtitos
Jllam elemoſinam deus comprobat que de
iuſtis laboribꝫ miniſtratur ſicut ſcriptū eſt.
Honora deum de tuis iuſtis laboribꝫ. ⁊ de
liba ei de tue iuſticie fructibꝫ. Nā illā abhoi
natur elemoſinā ⁊ reprobat. q̄ de lacrimis
preſtatur alienis. Quid enī prodeſt. ſi te be
nedicat vnus. vn̄ plurimi maledicūt. Ꝉ q̄d
confert tibi illa elemoſina. que de ſb̄ſtātia
preſtatur alterius. Reuera timendū nō ē.
ꝙ deꝰ nō habeat vn̄ pauperes ſuos paſcat
n̄ tu aliena diripias. Alios aūt noui quos
ita inſipiētie ⁊ imprudētie tenebroſa caligo
⁊ ig̊rātia fallit ⁊ decipit. ut fidē quā ſe hr̄e
ſimulāt. ſine iuſticie opibꝫ apd̓ deū ſibi cēſe
ant ꝓ futurā. ⁊ hoc erroris gn̄e decepti ſine
metu crimia nephāda ꝯmittūt. dū credūt
deū nō criminū ſꝫ pfidie tm̄ vltorē. Et hmōi
non ſolum ſeipōs periſſe cōtenti ſunt. ſed et
alios in quibus nullū diuine ſcientie lumē
ē. ſuis nitūtur laqueis implicaē. Et implet

in illis ſaluatoris nr̄i ſententia dicentis. Cecus ſi ceco ducatū preſtet. ambo in foueam cadunt. Nam ſi nullū crimē ſꝫ ſola perfidia ꝯdemnatur. ergo ſecuri peccamus ⁊ liberi. ⁊ ſine cā dedit deus mandata iuſticie. ſꝫ ſola ſine iuſticie opibꝫ fides prodeſt. Unde hic tam impius tā ſceleſtus tam perfidos igno rantie error obrepſerit ſcire non poſſumus niſi forte ex illis qui hoc exemplo. in lege ve teri populū ſeducebāt. ⁊ ſecū ſimul eterne morti ⁊ perpetuo tradebant interitui. De qui bus ſcriptū eſt. Nolite audire ſmones pro phetarꝫ qui prophetāt vobis. quoniā vani ſunt ipſi ⁊ viſiones a corde ſuo loquūtur ⁊ nō ab ore dn̄i. Dicūt hijs qui repulerūt ver bū dn̄i. pax erit vobis. ⁊ omībꝫ qui vadūt in volūtatibꝫ ſuis. omni qui vadit in errorē cordis ſui dicūt. non veniet ſuper te mala Multa quidē nobis pmmo tociꝰ legis teſti monia aderant. quibꝫ tam pnicōſum deſtru ere errorem ac ſepelire poteramus. ſꝫ ne le gentem diutius fatigemus ſufficiāt pauca de plurimis. Rn̄deat ille michi cuius talis eſt ſenſus. Adam a deo factus ē homo p̄mꝰ ſtatim principio mundi. perfidie an peccati cauſa dampnatus eſt. In quo michil incre dulitatis inuenio pret̄ ſolā inobedientiam

cuius cā ille dāpnatus eſt. ⁊ oēs ſuo dānā
tur exemplo. Cayn quoqȝ nō ꝑfidie cauſa
ſȝ qꝛ frēm interemerat ꝯdemnatus ē. Quid
plura. vniuerſus hic mūdꝰ ut diluuio inte
rirȝ nō ꝑfidie cām lego fuiſſe. ſȝ criminū. So
doma ⁊ gomorra ut repētino cremarētur in
cendio. nullā cām incredulitatis inuenio ñ
peccōꝝ ⁊ ſceleꝝ. qđ ſcriptura euident̄ dm̄rat
cū dic̄. Hoies ſodomite mali ⁊ peccōres erāt
in ꝯſpcū dei valde. Populus ille iudaicus
ut tā freqn̄ter interiri videtur ⁊ corripi. nō
ne peccoꝝ cā ꝑſtabat. Sȝ diceret aliquis. ve
teris legis tm̄. teſtimoīa nō accipio ñ michi
⁊ noui teſtamēti exempla ꝓtuleris accipe ȝa
phirā. ⁊ ananiā. quos aplica ſnīa non perfi
die crimē. ſȝ furti ⁊ mendacij cā dāpnauit.
Forſitan dicendū eſt. quid enī aplūs dicit
Arbitramur enī iuſtificari hominē per fideȝ
ſine opibȝ legis. Ipſū qui hoc dicit. lego hoī
nē abſentē etiam ꝯdemnaſſe. ꝙ vxorē pr̄is
ſui accepit. Intelligenda eſt ſcriptura. que
ſcientibus ꝯuenire videtur in oīmibus. et
non niſi ſolis a quibus minime intelligitur
diſcrepare. Iuſtificari hominem apoſtolꝰ
per fidem ſine operibus legis dicit. ſed non
ſine illis opibȝ de quibȝ alteꝝ apoſtolū au
dio dicentem. Fides ſine opibȝ mortua eſt.

Paulus eni̅ aplu̅s de opibꝫ legis locutus e̅
hoc eſt de circu̅ciſione carnali. ⁊ neomenia
⁊ ſabbato ⁊ h̅mo̅i ceteris que lex fieri ante
preceperat. ⁊ iam xp̅i tempore no̅ era̅t nec̅a
ria. Iſte te vero iacobus de opibꝫ iuſticie al
loquitur que q̃ non fecerit vere mortuus eſt
qua̅uis ſe ſimilat ee̅ fideleꝫ. Sed diceret ali
quis. Illud apoſtoli dice̅tis. Corde credit̃
ad iuſticia̅. ore aute̅ ꝯfeſſio fit ad ſalutem.
Stulte. hoc baptiſmi impletur in te̅pore. quo
ut baptizetur quis. ſola ꝯfeſſio deſideratur
⁊ fides. Nam quid tibi ipſi⁹ baptiſmi laua
chru̅ prodeſt. ſi ſola ſine iuſticia queritur fi-
des. Baptiſmo eni̅ peccata ablui fides om̅
tenet. Si deinceps peccandu̅ eſt. quid ablu
iſſe prodeſt. Audi quid dicat dn̅s homini
ſemel ſanato. Ecce ſanus factus es. iam noli
peccare ne quid tibi deterius eueniat. Et be
atus petrus apoſtol⁹ manifeſtiſſie̅ docꝫ ei de
terius aliquid qui poſt agnitam viam iuſti
cie peccaueit euenire. Cu̅ dicit. Si eni̅ refugi
entes coinquinaco̅nes mu̅di in cogniCo̅em
dn̅i noſtri ſaluatoris ih̅u xp̅i. hijs turſu̅ im
plicati ſupantur. facta ſu̅t eis poſteriora dete-
riora prioribꝫ. Melius enim eſſet illis viam
non cognoſcere iuſticie q̅ꝫ poſt cognitam re
troꝛſum co̅uerti ab eo q̅d illis traditum eſt

ſcō mādato. Contigit enī eis illud vē ꝓuer-
bij Canis reuerſus ad vomitū ſuū. ⁊ ſus lo
ta in volutabro luti. Hoc ⁊ beatus paulus
apoſtolus teſtatur ⁊ loquitur. hominē poſt
baptiſmi ſcificacōem priſtino erroē peccan
tem. nō ſine ingenti pñia cōſeruari dicens.
Impoſſibile eſt ei eos qui poſtq̄ ſemel illui-
nati ſūt. guſtauerūt etiā donū celeſte. ⁊ ꝑti
cipes ſūt facti ſpūs ſcī. guſtauerīt nichilomi
n⁹ bonū dei verbū. virtuteſq; ſeculi futuri. et
prolapſi ſunt. renouari rurſus ad penitē
tiam. rurſus crucifigentes ſibimetipis filiū
dei et oſtentui habentes. Quendam etiam
ad ſaluatorem acceſſiſſe. ⁊ quid faciendo
vitā eternam ꝑciperet interrogaſſe. euan
geliſta teſtatur. Cui ita a dño reſponſū eſt.
Si vis vitam habere ſerua mandata. Non
dixit ſerua tantum fidem. Nam ſi ſola fides
queritur. ſupflue videntur mandata ſerua
ri. ſed abſit vt ego deum meū dicā aliquid
precepiſſe ſupfluum. Sed dicant hoc illi qui
peccando iam filij perdicōnis effecti ſunt. et
in hoc tantū ſolacium ſe habere credunt ſi a
lios ſecum potuerint morti perpetue manci
pare. Nam ſi deus peccatorem nō punit vbi
eſt illud propheticū. Si iuſtus vix ſaluabi
tur. peccator ⁊ impi⁹ vbi parebunt. ⁊ alibi.

quia peccatores pibunt. Et iterũ. Deficient
pccõres a terra. et iniquiita ut non ſint. Et
iterꝫ. Sicut deficit fumus deficiẽt. ſicut fluit
cera a facie ignis. ſic pibunt pccõres a facie
dei. Nullum hic tantum incredulũ ꝛ infide
lem. ſed pccõres audio cõdempnari. Et ſal
uatorem noſtrum quodã loco dixiſſe lego
Non omnis qui dicit michi dñe dñe. intra
bit in regnũ celorũ. ſꝫ qui facit volũtatẽ prĩs
mei q̃ in celis eſt. Vtiqꝫ iſti criſtũ credebãt
qui etiã eũ dñm nuncupabãt. nec idcirco il
lis celeſtis regni ianua panditur. quia illũ
ore quem factis abnegant cõfitẽtur. Nega
ri aũt deũ factis non minus q̃ verbis aplũs
dixit. Deũ ꝯfitẽtur ſe noſſe. factis aũt negãt
Et dñs in euangelio. Multi m̃ dicent in illa
die. Dñe dñe. nonne in noĩe tuo demonia
eiecimus. ꝛ in noĩe tuo virtutes multas feci-
mus. Et dicã illis. Nunq̃ vos cognoui. Di
ſcedite a me omẽs qui operamini iniquitatẽ
vſqꝫ adeo iſti credidiſſe dicũtur ut in noĩe
dñi virtutes etiã operentur. nec tñ eis prode
rit fides. qꝛ iuſticie opa non fecerunt. Itaqꝫ
ſi ſola fides ſufficit. cur illi cũ angelis ſatha
ne imppetuũ gehenne ignibꝫ mancipantur
qui non pfidie cã. ſed quia boni nichil fecerĩt
iudicantur. Sicut ſcriptũ eſt. Et dicet eis rex

quí ad ſiniſtrā fuīt. Diſcedite a me maligni in gehennā eternam. quā parauit pr̄ meus dyabolo ⁊ angelis ei⁹. Eſuriui ⁊ nō dediſtis michi manducare ⁊c̄. Non dixit vtiq₃ quia nō credidiſtis m̄. Vn̄ intelligi datur nō eos incredulitatis cā. ſ₃ propt̄ bonoꝝ opm̄ ſtere litatē eē dāpnādos. Nemo igitur alteꝝ deci piat. nemo ſeducat. n̄ quis iuſt⁹ fuerit vitā nō hebit. n̄ quis in oib₃ xp̄i mādata ſuaue rit. partē nō pōt hr̄e cū xp̄o. Niſi quis terre na deſpexerit diuina nō capiet. Niſi huma na ↄtēpſerit. nō pōt poſſidē celeſtia. nec q̄s q̄ xp̄ianū ſe iudicet. niſi qui xp̄i doctrinā ſe q̄tur. ⁊ imitatur exemplū. S₃ tu illū xp̄ianū putas. Cuius nunq̄ pane vllus ſaturatur eſuriens. Cuius potu nullius ſitis extingui tur. Cuius menſam nemo paup ↄgnoſcit. Sub cuius tecto nec aduena nec peregrin⁹ aliq̄n ſuccedit. Cuius nemo nudus tegitur veſtimētis. cuius paup nullus fouetur aux ilio. C⁹ bonū neō ſētit. Cui⁹ mia₃ neō ↄgn̄ſcit q̄ in nullo imitat̄ bonos. ſ₃ derid₃ poti⁹ ⁊ ſub ſannat. Abſit ut hm̄oi xp̄ian⁹ dicat̄. Abſit ut dei fili⁹ poſſit appellari. q̄ talis ē. Criſtia⁹ ē ille qui viam criſti ſequitur qui xp̄m̄ in oi bus imitatur. ſicut ſcriptum eſt. Qui dicit ſe in xp̄o manē d₃ ſicut ille ambulauit et ipſe

ambulaē. Xpianus ille ē qui om̄ibꝫ miſeri
cordiam̄ facit. qui oim̄ mouetur iniuria. qui
opprimi pauperem ſe p̄ñte non patitur. qui
miſeris ſubueīt. qui indigentibꝫ ſepe ſuccur
rit. qui cū merentibꝫ meret. qui dolorem al
terius ſicut proprium ſentit. qui ad fletum
fletibꝫ ꝓuocatur alienis. Cuius oim̄ ꝯmuñ
eſt domus. Cuius ianua nemini clauditur
Cuius menſam paup nullus ignorat. Cuiꝰ
donū panis cūctis offertur. Cuius bonum
oēs norūt. ⁊ nemo ſentit iniuriam. qui deo
die noctuqꝫ ſ̄uit. qui eius p̄cepta indefinē
ter meditatur ⁊ cogitat qui paup mūdo ef-
ficitur. ut deo locuplex fiat. qui int̄ homines
habetur inglorius. ut corā deo ⁊ angelis eiꝰ
glorioſus appareat. qui in corde ſuo nichil
videtur habere ſimulatū nec fictū. Cuiꝰ ſim
plex ⁊ immaculata eſt anima. Cuius ꝯſciā
fidelis ⁊ pura eſt. Cuius tota mens in deo
Cuius oīs ſpes i xp̄o eſt. qui celeſtia potius
q̄ꝫ terrena deſiderat. qui hūana ſpernit. ut
poſſit hr̄e diuina. Nam hijs qui hoc ſeculū
diligūt. ⁊ qui in p̄ñti tempore gloriantur et
ꝯplacent. audi quid dicitur. Neſcitis quia
amicicia huius mūdi inimica eſt deo. ⁊ qui
cunqꝫ voluerit fieri amicus huiꝰ ſeculi. im
micꝰ dei ꝯſtituetur. Hic tibi ſoror p̄dilectiſſiā

quid criſtianū agere cōueniat prout potui
explicaui. Si ḡ homines generalit̄ q̄ xpiani
nūcupantur eſſe tales oportet. nūc tue pru
dencie eſt. eſtimare qualē tu te viduā debe
as exhibere. quā cūctis bn̄ ꝯuerſantib; eſſe
oportꝫ exemplū. Tria aūt eē viduaꝝ gene
ra. non ignorare te credo. Vnū qḋ pfectiſſi
mū eſt celeſtiq; premio deſtinatū qḋ ritu il
lius de euangelio vidue deo orōnib; ⁊ ieiu
nijs die noctuq; deſeruit. Aliud vero quod
filioꝝ curam hr̄e dicitur ⁊ domus. non tan
to premio dignū. nec tn̄ peccatis obnoxiū.
Terciū aūt genus ē in epulis ⁊ delicijs. qḋ
eterne morti ſeruatur ⁊ pene. ſicut ſcriptū ē
Viduas honora que vere vidue ſunt. Iſte
ſūt prime que dicūtur ⁊ vere. ⁊ que iubentur
a tanto ſacerdote hoc eſt thymotheo hono
rari. Secūde ſūt ille. quibus iā nō iubetur ex
hiberi honor. nec tn̄ vita negatur. de quib;
dicitur. Que filios hn̄t aut nepotes diſcāt
primū domum ſuam pie tractare. ⁊ parem
graciam reddere parētib;. Ille vero tercie
ſunt. de quibus ſcriptum eſt. Vidua autēz
que in delicijs eſt. viuens mortua eſt. Vnde
intelligi datur. nō oēs viduas eē equales
nec eas deo placē. que corpe tātū videtur vi
due eſſe nō opere. Qual̄ aūt xpi vidua deb;

eſſe aplūs dicit. Que vere vidua ē. ſperat in dn̄o. ⁊ inſtat oꝛoibꝫ die ac nocte. Nec illud te preterire volo. ꝙ qn̄ veras viduas aplūs noiat. eē demonſtrat ⁊ falſas. hoc eſt actu. mente. cōuerſacōne. nō corpe. Et alibi. Vidue vere ⁊ electe. actū ꝯuerſacōnēqꝫ deſcribit idem aplūs dicens. Vidua eligatur q̄ fuerit vnius viri vxoꝛ. in opibꝫ bonis teſtiōmū hn̄s. ſi filios educauerit ⁊ ſubintelligit deo. ſi hoſpitem recepit. ſi ſcōꝝ pedes lauit. ſi tribulacōnem pacientibꝫ ſubminiſtrauit. ſi omne opus bonū ſubſecuta eſt. Hanc eſſe veram viduam indicauit. cuius talia ſunt opa. Illa vero quō ſe xp̄i viduam dicit eſſe que michil tale aliquando opata eſt. Sed ſūt alique diuites nobiles ⁊ potentes. quibus foꝛſitan videtur indignū. ut aut filios deo ⁊ nō ſeculo edunceet. aut ſanctoꝝ pedes laborioſos lutulentos ⁊ horridos. delicatis ⁊ nitidis manibus tangāt. ſꝫ nec digne erūt tales. in futuro tpe ſanctoꝝ eſſe conſoꝛtes quos ita hic ſpreuerunt. nec partem poterunt hr̄e cū xp̄ō. quem ſuſcipere noluerunt. ⁊ cuius plantas ꝯtractare manibꝫ horruerūt. quia xp̄m ſpermit. quicunqꝫ eius famulos ſpermit. Sicut ipē dicit. Qui vos ſpermit me ſpnit. Marie lacrime vnde xp̄i lauarent

pedes abūdarēt· nr̄i autē tp̄is feminis pere
grinoꝝ vñ pedes lauentur ip̄a aqua deficit
Tu ergo ſanctiſſiā ⁊ prudētiſſima femina·
ne velis imitari hmōi· que cū audent male
fecerint· hn̄ facē erubeſcūt· ⁊ ꝯfūdātur iuſte
viuē· que nō ſunt ꝯfuſe peccaē· ⁊ que ſe mor
ti vltro obtulerūt inuite reuertuntur ad vi
tā. Que hoīm magis riſus· ſbſannacōnes ⁊
fabulas q̄ꝫ dei iudiciū ptimeſcūt. ⁊ quibꝫ ca
rius eſt miſeris hoībꝫ placē q̄ꝫ xp̄o. Sꝫ eſto
talis qualē te dn̄s eſſe p̄cepit· q̄lē apoſtolꝰ
iubꝫ exhibē xp̄o viduā· eſto ſcā· huīlis ⁊ q̄
eta· mie ⁊ iuſticie opa indefinent ſemp exer
ce. Et quiſqꝫ te in opprobriū habeat· quiſqꝫ
te ſubſannet ⁊ irrideat· tu tantū deo placeas
⁊ que criſti ſunt geras. Ante oīa inceſſabili
ter dn̄i tui meditaē mandata· orōibꝫ ⁊ pſal
mis inſtant incūbe· ut ſi poſſibile ſit nemo
te aliqn̄· niſi aut legentē inueniat aut oran
tem. Et cū fueris talis noſtri memento· qui
te tantū diligimꝰ ut qđ pn̄tes preſtaē non
poſſumus cōferamus abſentes. Hec faci
endo quiſqꝫ vitam obtinebit eternam.

Explicit lib beati auguſtini de vita criſtiana

Auguſtini aurelij Epi liber de ſingularitate cleicorum.

Miſerā quidem vobis añ tēpus epiſtolā filij cariſſimi que oīum morum inſtituta de lege cōmendans. ſūmatim oīa ɔtinꝫ ⁊ quecunqꝫ vniuerſis clericis generaliter ad dirigendā regulā ɔpetūt diſcipline. Sꝫ quia nūc feminaꝝ cōmoracōne vulgariter int̄ nos quedā ignominie deuolute ſūt. etiā de hac re ſpecialiter vobis dñi correpcōne ſcribere cōpulſus ſū. qui miſeꝝ me ꝑ veſtra negligentia cū ſeueritate cōueniens. mandare precepit. ne clerici cū feminis ɔmorentur. Et licet hec ammonicō ſola lrāꝝ meaꝝ auctoritate ſufficeret. tñ ne ſompniatorē rideat quiſquā. ſicut ioſeph fratres irriſerūt. ſcripturaꝝ addimꝰ firmitatem. ut oēs ſciāt hoc etiā modo. p reuelacōnem dñm iubere. qd lrīs ɔgnoſcitur ante iuſſiſſe. nec nos eſſe adulterātes verbū dñi. aut volentes iactant̄ de reuelacōnibꝫ gloriari. ſꝫ ſic ante ɔſpectū dñi referendo. non mentiri qd loq̄mur ſicut a dño ɔfidimꝰ. non audiſſe a nob̄ mendaciū. p̄ſumentes voce apoſtoli proteſtantis. Nō eni ſumus inquit ſicut plurimi

adulterantes verbũ dñi· ſ; ex ſinceritate ſic
ex deo corã ipõ in xpõ loquim̃. In doloꝛe ita
q; maximo ↄſtituti· de q̃buſq; tabefactis mẽ
bris coꝛpis nr̃i· ⁊ in gemitu iacturã lametã
tis eccl̃ie· que per ſegniciẽ nr̃am redigitur p
ſingulos dies ad nimiam paucitatem· cre
dimus nos ex pte aliq̃ ſbleuari· q diligẽtie
nr̄e negligẽtia quoꝛũdã obeẽ nõ poſſit q̃b;
nũquã noſtre lr̄e defuer̄t· que p abſentiam
noſtrã frequentiã omnibus penſauerunt
diſſimulacõnis ſue· vt vnuſquiſq; contem
ptoꝛ reum ſemetipſe cõſcribat. Nos autem
libera fronte cõtemptoꝛibus exclamemus
quod Salomõ ↄfidenter expꝛobrat. Quo
niamquidem vocabã inquit· ⁊ non obau
diſtis· ⁊ extendebam verba mea ⁊ nõ inten
debatis· ſed irrita faciebatis mea cõſilia me
is autem increpacõnib; non intendebatis
Itaq; ⁊ ego veſtre perdicõni ſubridebo. Gra
tulaboꝛ ergo aduerſum vos cum aduenerit
vobis interitus· cum aduenerit vobis ſubi
to tumultus. euerſio autem ſimul procelle
cum aduenerit vobis preſſura et expugna
cõ. Erit enim cum me inuocaueritis· ego au
tem non exaudiam vos. Querent me ma
li et non inuenient. Oderunt enim ſapien
tiam. Verbum autem dñi nõ aſſumpſer̄t.

neqꝫ voluerĩt meis ꝯſilijs intēdē̄ · ſpreuerĩt enim meas correpcōnes. Comedent igitur fructus vie ſue et ſuis ꝯſilijs impietate ſaci-abuntur. Ad vos nūc exortacō mea ꝯuerti tur nolumus expiri talia precipicia rum aꝝ Metuite quātū poteſtis hm̄oi caſus exicia ⁊ in iſta ſubuerſione labentiū vos expimen-ta perterreant. Nimium pceps eſt · qui trā ſire cōtendit · vbi aliū ꝯſpexeit cecidiſſe. Et nimiū effrenus eſt · cui non incutitur timor alio pereūte. Amator vero eſt ſalutis ſue · q̄ euitat aliene mortis incurſum. Et ipē eſt ꝓ uidus · qui ſollicitus fit cladibus ceteroꝝ. Sicut ſalomon approbat dicens. Aſtutus videns malum punири · vehement̄ eruditur Et iteꝝ. Cadentibꝫ impijs iuſti vehement̄ terrebuntur. Aduerſa eſt ꝯfidentia · que pe riculis vitam ſuā ꝑ certo ꝯmendat · ⁊ lubri ca ſpes eſt · que int̄ fomenta peccati ſaluari ſe ſperat. Incerta victoria eſt · int̄ hoſtilia arma pungnare. ⁊ impoſſibilis liberacō eſt flammis circūdari nec ardere. Rō ſalomon abnegat dicens. Quis alligabit ignem in ſinu ſuo · veſtimenta aūt ſua non cōburet. Aut quis ābulabit ſup carbones ignis pe des vero non ꝯburet. Sic qui introierit ad uxorem proximi ſui · non erit immunis neꝫ

oīs qui tangit eā. Credite queſo vos cre
dite diuine fidei qn̄ymmo ꝙ vr̄e. qꝛ oē quic
quid pollicetur nō pōt fallē dicēte dn̄o. Faci
cili⁹ ē inquit celū ⁊ terrā preterire. ꝙ de lege
vnū apicem cadē. Et itez. Celū ⁊ terra trāſi
būt. verba aūt mea nō preteribūt. Ipi ḡ nos
fallim⁹. quotiens inordinaliter credimus
eſtimātes p fidē nrām. legis p̄cepta poſſe
mutari. ut int̄ maſculos ⁊ feminas ſperem⁹
paſſim caſtitatē immobilē cuſtodiri. Diffi
cile quis venenū bibet ⁊ viuet. Verendū ē
dormienti in ripa. ne cadat. cum dicat apo
ſtolus. Qui ſe putat ſtaē videat ne cadat.
In hac parte expedit bene timere. ꝙ male
fidere. Et vtilius eſt ut infirmum ſe homo
cognoſcat. ut fortis exiſtat. ꝙ fortis videri
velit. ⁊ infirmus emergat. De qua re preſū
ptores obiurgat apoſtolus dicens. Si quis
ſe putat aliquid eē cum nichil ſit. ſeipſum
implanat. procerto implanator proprius
ſuam animā decipit. qui non cauendo con
traria noxijs rebus ſemetipſum ſemetipſe
cōmiſerit. Ille autem tutius ſibi conſulit.
qui circa malos ſemper infidus ſpecies q̄
ſcunq; noxias extimeſcit. Quorum diſtan
tiam. Salomon rex diſſeruit dicens. Sa
piens timendo declinabit ab omni malo.

Inſipiēs aūt ꝯfidēs ſibi miſcetur iniquo. Ma-
gnū ſapīe diuine ꝯſiliū eſt inuentū. ut timo
ris auxilio liberemur. Magna cōpendia ꝓ
uidentie. ut aliqñ fiat virtus ⁊ victoria p ti
morem. Magna remedia dñs cōtulit ad ſa
lutem. ut habeat timidus laudem. ſicut ſa
lomon repetit dicens. Btūs vir qui veretur
oīa p metū. Ineſtimabilis dñi miſeicordia
que vndiqȝ hoīm ſuo ꝯtulit gloriā. ⁊ in ꝯpre
henſibilꝭ pietas. que ſm pugnas dedit ⁊
palmas. ut ꝯfidendo maſculoꝝ ſeuiciam
ſupemus. ⁊ timendo. feminaꝝ blandimen
ta vincamus. dūmō ⁊ de virtute. ⁊ de infirmi
tate ſup nos dñs gloriam ſuam operur. ut
in oībus ⁊ p oīa oīpotētem ſemetipſē teſtet̄
diuidens differēcias triūphorū ut tā ꝯſilijs
q̄ viribus. a nobis bella vincantur. ne ſi vi
ceremur ſolius fidei fortitudine. cōtra ſalo
monem vacua eſſent opa ſapīe. Nunc igit̄
ſapīe arma geſtanda ſunt. vbi feminei ⁊ vi
rilis ſexus certamen indicitur. Vn̄ ſalomō
ſic inſtruit dicens. Prudentiam inquit fac
notam tibi. ut te ſeruet a muliere aliena ⁊
peſſima. Videte nūc prudentiaȝ in iſto bello
nō fidem nobis datā eē victricem. que nos
timiditatis remedio liberet ⁊ cōtemplami
ni que ſunt mō arma ſumenda. Si vultis

habē legis auxilia · eſtote timidi · ut ſitis in-
trepidi. Et licet timor in certamīe infirmitas
eē videatur · tñ ſecūdū verbū apoſtoli. Vir
tus in infirmitate pficitur. Separamini depre
cor ſeparamini a cōtagione peſtifera. Quātū
tūq; vnus quiſq; lōgius ab aduerſis fueīt
tātū nō ſentit aduerſa. Nimis aduerſitati
bus ſtimulatur qui nō eſt ubi frequētia eſt
voluptatum. Et minus auaricie moleſtias
patitur · qui diuicias nō videt · ſi admittimus
apoſtolū pollicitētē. Qui volūt inquit diui
tes fieri · incidūt in temptacōnē ⁊ muſcipu
lam dyaboli · ⁊ in deſideria multa ⁊ inutilia
⁊ noxia · que demergunt hoīnem in pdicōe;
⁊ in interitū. Nō alit̄ tēptacōib; ſubiac; qui
iūctus ē femine. in q̄ michil ē aliud · niſi q̄ fe
riat primātē. Aculeus peccati facta ē foīe fe-
minea · ⁊ mortis ꝯdicō nō aliunde ſurrexit · n̄
de muliebri ſbſtātia. Q̃ſ ſalomō ad nrām
ſollicitudinē memorat dicens. A muliē fem̄
eſt iniciū peccati · ⁊ propt̄ hāc oēs morimur ·
Inde mortales tenemur · nec timemus · q̄d
ſi iam immortales eſſemus. Per mulierem
liberauit nos equidē criſtus · ſ; q̄r iñ adhuc
morimur · formidare debemus. Tūc liberacō
ipa ꝯſtabit in feīna · ſi a nob̄ mors reuīcatur
q̄ p feīnā venerat. Ceterū ſi adhuc p mulerē

circa nos ſcandala dominantur· liberacões
xp̄i fecimus pro certo diſpendiū. Siquidem
in futurū· ſpes iſta libertatis manet· quam
fidei nr̄e criſtū credimus contuliſſe · ut tunc
nobis om̄ino mulier non noceat· cū et ipſa
mors fuerit euacuata. Nam ſi modo putaꝰ
nos intemptabiles eſſe muliebribus iacuł
nichil ergo reſtat celeſtibꝫ regnis. Non im
merito tales ſēſus aplūs paulus increpat
dicens. Jam ſaciati eſtis iam diuites facti
eſtis· ſine nobis regnatis ·ꝛ vtinam regne
tis. Tempus ergo luctaminis adhuc geri
tur ·ꝛ mors p feminam adhuc vſqꝫ graſſa
tur. Mentior· ſi nō videmus exinde interitꝰ
plurimoꝝ. Quanti ꝛ quales ep̄i et clerici ſi
mul ꝛ laici poſt ꝯfeſſionū victoriaꝝqꝫ calca
ta certamia· poſt magnalia et ſigna vel mi
rabilia vſqꝫquaqꝫ monſtrata noſcūtur cū
hijs oībꝫ naufragaſſe · cū volūt in naui fra
gili nauigare. Quātos leones domuit vna
infirmitas delicata. Que cū ſit vilis ꝛ miſe
ra. de magnis efficit predam· qđ ſalomon
loquitur dicēs. Preciū meretricis quātū ē.
vnius panis. Mulier aūt p̄ciosas aīmas
capit. Qn̄ nos iſta tractantur · ꝛ nullis ter
roribꝫ cohercemur · q̄d facerem ſi opinioībꝫ
tātūmō geſtas hiſtorias audiremꝰ. Sꝫ hec

ſemp̱ incredulitas hūane duricie. ut nō ſo
lū audiendo. ſed etiā videndo nō credat al
teros interiſſe. niſi ⁊ ſeipſam viderit interiē
Nec ſociorum mortibus quatitur. dum illos
vel emeritos. aut inualidos opinatur. ſe au
tem multum mereri. aut multū valere. fidu
cialiter putat. neſciens cūctis perhiberi ex
ēpla. cum fuerint quibuſdam irrogata ſup
plicia. ſicut dn̄s in euangelio proponit ⁊ di
cit. Putatis ꝙ hij galilei pre omnibꝫ galile-
is fuerint peccatores. quia talia paſſi ſunt.
Non dico vobis. ſꝫ niſi penitētiam habueri
tis. oēs ſimul peribitis. Miramur ſi adam p̱
euam ſeductus ē. quē nulla morientium ex
empla p̄ceſſerāt. niſi iuſſio vna ↄſtrixerat.
cū mō nos nec innumerabiles mortes nec i
finita iuſſa ↄpeſcūt. Quibꝫ conuenient dicit̄
ſm̄ increpacōnē dn̄i. Si adam vidiſſꝫ mor
tes que facte ſunt in vobis. olim in cilicio ⁊
cinere pn̄iaꝫ egiſſet. Dico aūt vob̄ qm̄ ade
tolerabilius erit in die iudicij ꝙ̄ vobis. Lō
ge ſatis. longe ſit iſta peſtis ⁊ lues. ⁊ dam-
deſtina pernicies. O ꝙ̄ inordinalis femine
propinquitas iaculatur. cuius vicinia eſt
delictoꝝ latrociniū. Nō ē in hac ſocietate
ſinceitas approbabilis que colliſiones ha
bet velut quibuſdam fluctibꝫ turbulentas

In hac familiaritate nō habitat amica cō
cordia· qm̄ non niſi diſcordātes inimicicias
creat. Fecit equidem viro dn̄s mulierem
adiutricem· ſꝫ ſerpentis inuidia ꝑſonā ſup
fit hoſtilem. ꝙ ſi illa de viro ſuo nata vſqꝫ
hodie· ipm̄ cui iūgitur temptat· quanto ma
gis illa que copulatur. nulla lege cōiuncta
Et ſi illi qui ſūt duo in carne vna cōcreti tēp
tacōibꝫ mutuis inuicem pūgūt· quid faciēt
hij qui in vna carne · nec nati nec iūcti ſunt
ꝑſertim qꝛ nec deū inuocaē ꝑmittitur· qui ca-
ritate alterius auocatur· nec finitur cogitaē
diuina qui ſibi queſijt cui exhiberet dome
ſticā curam propť qđ ſic aplūs ꝯſulit dicēs
Volo vos ſine ſollicitudine eē. Qui ſine vx
ore eſt ſollicitus eſt quomodo placeat deo.
Qui autem habet vxorem cogitat que ſunt
huius mūdi· quomō placeat vxori. Quid
eſt nūc qđ in hac ꝯiūctōne delectet. in qua
ſole ſunt pugne Aut que vtilitas fauet ubi
non ſūt officia ꝯiugalia· qn̄ nec ipa pn̄t eſſe
ſecura. Cauſale eſt omē qđ femine eſt· ⁊ co
pulacō eius ſemp infeſta eſt· federe ſuo ma
gnas moleſtias preſtat· ⁊ cui adheſerit cō
tra fas· inſanabilē ingerit plagam. De car
bonibꝫ ſcintille diſſiliūt· de ferro rubigo nu
tritur. Morbos aſpides ſibilant · et mulier

fundit ɔcupiſcẽtie peſtilẽtiã. quã ſalomõ ſic cõ
parauit dicens. De veſtimentis procedit ti
nea. et a muliere iniquitas viri. Volo ſcire
que ſit affectõ iſta cois. que morbi diſſenſio
ſemp ambigua q̃ propoſitũ ſuũ nutãtibus
cõſilijs impugnando cõturbat. ut quid ſibi
adhibuit mulierẽ. qui ducere ɔtempſit vx
orem. Qis qui nõ manducat carnẽ. ut quid
hitacõez ſuã carnis apparatibꝫ replet. Et
qui nõ bibit vinũ. ut quid vini oblectacõe
pfruitur. Quaſi nõ aliquociens nec hñdo
nec guſtando copia eſculent' aĩmus paſcit'
et vini odoriferi ſola fraglãtia ſuſcitatur. ſe
pe ai9 Quid p ypocriſim vult ab hoĩbꝫ abſti
nẽs dici. et in ſecreto. carnibꝫ et ebetate diſtẽ
di. Sũt multi diuicias q̃s ſuis vſibꝫ negãt.
ſꝫ p cupiditate ɔſuãt. q̃bꝫ ſi nulla cupiditas
inheſiſſꝫ. nec cupiditatis inſignia poſſident
At vero q̃ a cupiditate poſſeſſi ſũt. perfruũ
tur animo. quod vſu non tangunt. Ita is q̃
deſpexit vinculũ nupciarũ. et aliter vinculis
femineis obligatur. quamuis nullo ɔcubi
tu miſceatur. deſiderio tamẽ viſu. colloquio.
ɔiũctõe ſemp oblectatur. Nã ſi deſideriũ feĩe
nõ hret. nunq̃ feĩnã ſuis oblectamẽtis aſſu
merꝫ. Immo vero inſup in ſuſpectũ placitũ
dedit q̃ nõ legittiaꝫ duxit. et lttiaꝫ recuſauit

Niſi fallar in publico argumentatus ē hoībꝫ
promittē ſcītatem · ⁊ in occulto ſine vxore
nō eſſe · Duo argumēta ſcītatis ⁊ libidinis
hinc ⁊ inde miranda ſūt que vtraqꝫ inuicē
tegūt · ⁊ vtraqꝫ inuicem · ꝓdūt · Ingenioſus
eunuchus ⁊ mechus inuidet ſibi dū ꝯſulit
⁊ querit vtrumqꝫ neutrū fecit · ut ſcūs mini
me deputetur · que non vera ꝯiūctōne pfru
atur · Cū paul⁹ aplūs dicat · Alligatus es
vxori · ne queſieris ſolucōnem ſolutus es
ab vxore · ne queſieris vxorem · Sꝫ ꝯſentio
nō eſſe caſtitatis huius pudiciciā violatā
ſuſpicōſis tn̄ malā porrigit famā ⁊ pudicicie
bonū · fruſtra intrinſecus laborioſo agone
cuſtodit · qđ forinſecus efficit infamari · de
ſtruens magiſteriū pauli apoſtoli ꝓuidē
tis pariť ⁊ monētis · Ut quid inquit libertas
mea iudicatur ab infideli ꝯſcia · Si ego grē
pticipo · ut quid blaſphemor ꝓ eo ꝙ gracias
ago · Peius eſt ꝙ̄ mechia · ꝯtinētiam ducē
criminoſam · ⁊ infamē facere ſcīmoniā · Blaſ-
phemiā ingerit religioni quā cōtulit · qui
qđ ꝯfitetur · nō aū oēs impleuerit ne criſtia
nitas credatur eē fallacia · ⁊ mechacō veſti
ta ſcītatis velamento videatur · propť quod
dn̄s in euangelio ſic premonet dicens · Sic
luceat lumen veſtrum coram hominibꝫ ut

videant opera veſtra bona. ⁊ glorificent pa
trem veſtrū qui in celis eſt. Hoc ſequitur ⁊
paulus apoſtolꝰ dicens. Nō ergo blaſphe
metur nomē bonū noſtrū. Et iterū. prouidē
tes que bona ſūt. nō tantū coram deo. ſ; etiā
corā omnibus hoībus. Et alio loco. Siue ergo
mādūcatis ſiue bibitis. ſiue aliud quid faci
tis. oīa in gloriā dei facite. ⁊ eſtote ſine ſcā
dalo iudeis ⁊ grecis. ⁊ ecclie dei. ſicut ⁊ ego
omnibus p omnia placeo. Sed oppoītur for
ſitan quid ē qd iterū dixit. Si hoīb; placere
vellē. xpi ſuus nō eſſem. Nunq̄ ſe quecūq;
legis dicta excludūt. ſ; certis locis tnſa vni
uerſa defixa ſunt. Illic placere hominib; nō
licet. vbi volūtas hoīm nō capit volūtatē
dei. vbi vero acceptāt homines. qd ad glori
am proficit dei. innoteſcere omnib;. ipē pau
lus apoſtolꝰ pcipit. vnuſquiſq; vrm inquit
pximo ſuo placeat ad bonā edificacōē ſuā.
Quale ergo pmiū ſcītatis exſpectat. q nō ſolū
blaſphemiā ſcītatis ab infidelib; puocat. ſ;
etiā fidelib; pnicōſū preb; exēplum. ut infir
mi ſub ptextu dilcōnis fornicētur ſupplicite ⁊
pudicꝰ impudiciſſiē caſtitatis pbeat magiſ
terium. deſtruēs qd paulꝰ ↄminatur. Peit inqt
frē infirmꝰ in tua ↄſciā ꝓpt quē xps mortuꝰ ē
Sic āt peccantes in frēs ⁊ pcutiētes ↄſciām

eoꝝ infirmã in xp̄m peccatis. Et quidez hoc
nõ iuenibꝫ tantũ ſʒ ⁊ ſenibꝫ ꝯgruit. fratrũ
imbecillitati ꝯſulẽ. nec ſenectus pῑre prouo
cet iuuentutẽ. ex qua dñt oĩa ſalutaria do
cumẽta procedere. ſicut eleazarus in libro
machabeoꝝ profitetur ⁊ dicit. premitti ma
lo in infernũ. q̃ꝫ pr̃ias leges deſerere. Non
enĩ etatẽ nr̃am dignũ eſt fingere. ut multi
adoleſcentiũ arbitrentur eleazaꝝ nonagīta
annoꝝ tranſiſſe ad vitã alienigenaꝝ. quo
ip̄i propẽ meam ſimulacõnem ⁊ propẽ mo
dicũ ⁊ corruptile tempus in hoc p me ſedu
cantur. ⁊ odiũ ⁊ maculã ſenectuti mee acqui
ram. Ille maluit vitã ſuam tormentis obi
cere. q̃ꝫ cuiq̃ꝫ mgr̄ pdicõnis exiſtere. ⁊ nos
vbi nulla tormenta ſunt. fluxibꝫ ſolis nolu
mus ſaluandos frẽs anteponẽ. nec cõtenti
ſumus ſine vllis cruciatibꝫ tam nob̄ ꝓdeſſe
q̃ꝫ ceteris. cũ ille noluit viuẽ moriturus ſic
inferi⁹ ꝓſecutus eſt dicens. Quãobrem for
titer vita excedens. ſenectute quidẽ dign⁹
apparebo. adoleſcentibꝫ aũt forte exemplũ
relinquã. ut prompto animo ac fortiẽ ꝓ gra
uibus ⁊ ſanctis legibus. honeſte morti ſucce
dant. Cũ hoc etiã laicos deceat. ne aut extra
neis blaſphemandi occaſiones aut frater
nitati oportunitatẽ fornicacõnis opponãt

ꝙ maxime clericos vehementer neccitas iſta
ↄſtringit. quibus aut religio blaſphemata
aut fraternitas perdita. penas duplices irro
gabit. Nec invenient in iudicio dñi. ullum
oino ſolaciū. qui alienigenis ꝛ fratribꝰ pec
candi fomitē miniſtrarūt. propter qd ſic apo
ſtolus tytū inſtruit dicens. Teipſum facto
rum bonoꝝ prebens exemplū. in doctrina in
grauitate. in verbo ſano atꝫ irreprehēſibili
ut aduerſariꝰ revereatur nichil hñs de nobꝫ
dicere mali. Et iterū. Omnibus inquit fidem
bonam oſtendere. ut bonam doctrinam ſalua
toris domini nri ihesu xpi preferant in oibꝫ
Sic ꝛ ad thymotheū ſcribit dicens. forma
eſto fidelibus. in ſermone. in cōuerſacōne
in caritate. in fide. in caſtitate. quod et pe
trus apoſtolus hortatur dicens. Cōuerſa
cō inquit veſtra in gentibꝫ bona ſit ut in eo
qd detrahūt de vobꝫ q̄ſi de malefacientibꝫ de
bonis operibꝫ vr̄is glorificēt deū. Et iteꝝ. Sic
ſic ē inqt voluntas dei. ut bñfaciētes. obmute
ſcē faciatis. impioꝝ hoim ignorantiaꝫ. Nec
quiſquā ſibi pponat ꝛ dicat. viuē volo qui
cā. hoc ē ei dicere. viuē deſidero ſbꝫ ruina. Nō
ne ſtultꝰ dicētur. q̄ artari cupiat ad laborem
cui offert̄ delicaciꝰ triūphaē. ꝛ neꝫ ei duplex
triūphꝰ eſt ſbꝫ ſine pñcia pbari victorem.

ꝛ in ſingularitate ſeruare ſponſionem inte-
gram ſcimonie. Et cū ſit vnus titulus glori
arum. hoc loco. vanus fortis eſt. qui ita ſa
tis laborat. ꝛ cū illo qui parꝝ laborando vi
cerit parit̃ muneratur. qui qd̕ ille qn̉ ymmo
ↄſūmatus aſcribitur. qui ſe oī parte femine
is affectibꝫ oſtentat abſciſum. quia eū dn̄s
in euangelio pfectū vocat virū. qui totū ſuis
vſibus amputauit pr̄imomū. Certe etiam
ſoli cuicunqꝫ cottidiani triūphi pro caſtita-
te non deſunt. quia nunq̄ꝫ deſiderijs carna
libus. ſpm̄ infeſtare ceſſat. corpus hūanū
qd̕ aplūs affirmat dicens. Caro inquit ↄcu
piſcit aduerſus ſpm̄. ꝛ ſpūs aduerſus car
nem. Hec enī inuicem aduerſantur ſibi. ut
non quecunqꝫ vultis illa faciatis. Habes
nūc carnem tuam quam ſuperes ſemper. q̃d
tibi vis alterā velle cō ducere. Nemo ſuper
vnā febrē. cupit adhibē̕ peiorē. ne incipiat
enutriceo inſanabili laborāe̕ cui nullus va
leat medicus ſubuenire. Nec aliquis ſuper
onus propriū. tollit inſup alienū ne oneíbꝫ
duobꝫ opp̄ſſus. uſqꝫ ad inferos demergat
Vn̄ ſic iheremias propheta docꝫ ſanctitatis
pondus ſingularit̃ ſuſtinend̕. Bonū eſt in-
quit viro cū portauerit iugū graue ab iuuē
tute ſua. ſedebit ſingularit̃ ꝛ ſilebit quomiā

tulit ſup ſe iugū graue. Sʒ quiſquā malignꝰ
obſecutoꝛ. ad dictū apoſtoli pauli cōfugiet
dicens. Onera veſtra ſuſtinete inuicem. et
ſic implebitis legem criſti. Non hec ſūt one
ra que paulus apoſtolus imperat ſubuehē
da. ſʒ ut tolerantes. noſmetipōs diſcoꝛdia
nulla diſcernat ⁊ in tēptacōibꝫ cōſtitutis
fratribus. mutua prebeamus auxilia nō ut
ipſi nobis temptamēta p fēinas ꝓcuremꝰ
ſed ut tēptamētoꝛum magis pōdera ſuble
uemus. cū ſciat quale ſit ſanctitatiſ iugum
quod vix ſingulaꝛ̄ portetuꝛ. De quo non ſo
lum ipſe. ſed ⁊ dominꝰ certum voluit diffini
re preceptum dicens. Non omnes capiunt
verbum iſtud. ſed quibus datum eſt. Et ite
rum. Qui poteſt capere capiat. Si ergo dif-
difficile ſingulariter magnitudo iſtius ſcili
cet ponderis toleratuꝛ. quomodo tolerabi
tuꝛ ſi gēinatis pōderibꝫ ꝑgrauetuꝛ. Et ſi ſin
gulaꝛ̄s pene oēs vix durāt carnales inſidi
as toleraꝛ̄. q̄d faciēt illi. q̄ ex vtroqꝫ latere
gladijs nō cūctant̄ incūbē. plus dico ſi ma
riti ⁊ vxoꝛes deſideria cōiugalia cotidie ge
rentes ſibi non ſufficiūt. quid agūt illi qui
ad augēdas tēptacōes fēis ſociant̄. Ex im
ꝓuiſo uł tn̄ſeūter fēineꝰ ad horā aſpcūs oc
currens. velut ſagittas alieis ocułꝰ iactat.

Rñ ꝙ libera nō eſt ſimplex reuerentia · quid
illuc geritur vbi libertatis ſumit mulier in
cōtubernalitate ꝯſtātiā. c. Rñ in domeſticis
negocijs · nūc lacertos ac femora lanificis
opibus nudat · nūc eſtuans detegit mēbra
nunc fatigata iactatur · aut in riſu aliquādo
diſſoluitur · nūc blandicias exhibꝫ · ⁊ qđ ē
venenoſius ſup cūcta pſallere delectatur · ꝗ̄
canere cuius cantu tollerabiliꝰ eſt audire
baſiliſcū ſibilantē. Contra quā ſalomō ſic
nos cautos efficit dicens. Cū ſaliente noli
aſſiduus eē · nec audias illā · ne forte diſpe
reas in efficacia illiꝰ. Taceo reliqua · que
magis pudenda ſunt ꝙ̄ dicenda. Solum
hoc dico in dolore vel in ira. Mulierem fran
gi conſpicere · iam non eſt ſine mulcedine
quid dicimus ſi videas iocundantem · aut
qđ eſt deterius blandientē. Semel dixerim
Qis incōueiens ſodalitas mulierꝝ · glutē ē
delictorꝝ · eſt viſcū toxicatū · quo dyabolꝰ au
cupatur. Incōgrua eſt ſodalitas mulierū
quarꝝ ſodalitatē ita nos rurſū ſalomon do
cet in oībus precauē. Cū aliena inquit mu
liere ne ſedeas oīno · ⁊ nō altercetis cū illa
in vino · ne forte declinet cor tuū in illā. ⁊ ſan
guine tuo labaris in pdicōnē. Poſtremo ſi
animū nr̄m ꝯfidimꝰ in hac coitate durare

ſemp. vel illud apud nos debꝫ eē ſuſpectū ne
ipē que nobiſcum cōueniunt . in noſmetip
ſos forſitan moueātur. aut in alteros amo
res prerapida etate incitamentis furialibꝫ
ſtimulētur. ⁊ eit nob̄ cauſa qđ peius ē ſine
cā. ut fornicacō nos maculet aliena. apud
quos ſuggeritur tetris occaſio lupanaris . ⁊
crimīe alieni reatus abſorbebimur . cui nos
ſubornamus immundicie lenociniū. propt̄
qđ aplūs de ſimilibꝫ ita nos inſtruit dicēs.
Si propt̄ eſcam frater tuus ſcandalizatur.
iam nō in caritate ambulas. Noli eſca tua
illū pdē ꝓpt̄ quē xp̄s mortuꝰ ē. Et iterū Bonū
eſt nō mādu caē carnes neꝫ bibē vinū . neꝫ
ī quo fr̄ tuus offendit̄. aut ſcādalizat̄ aut
infirmatur. Et alio loco. hoc inq̄t magis iu
dicate. ne ponatis offendiculū aut ſcādalū
fratri. Et de ſemetipō ſic ait. propt̄ qđ ſi cibꝫ
meus ſcandalizet frēm meū . iā nō māduca
bo carnē inetnū. ne frēm ſcādalizē. Cū ḡ nos
pulſat ɔiūctōis hꝰ moleſtia deteſtabil̄ ⁊ ſi
adulteros nō pōt facē. facit tamē lenones
adulteris ⁊ inceſtis peiores. Quis ei cordis
alterius perſcrutator . qualitatē vniuſcuiu
ſqꝫ perpēdat. ⁊ pro altera pſona ɔtra ſatha
nam repugnator. circa deū vero p deoneus
fideiuſſor eſſe pſumat. de ſemetipō demēs ē

qui aliud pollicetur. ne dicā ſi etiā ꝓ femina
ſponſionē ponere videatur cū paulꝰ aplūs
ſic de ſe pronūciat dicens. Non quia iā acce
pi. aut quia iā iuſtificatꝰ ſū pfectꝰ ſū ſequor
aūt ſi ↄprehendā in quo ꝛ ↄprehenſus ſum
a xpō. Frēs ego me nō arbitror ↄprehēdiſſe
Adhuc vnū tñ poſteriora obliuiſcens. ad
ea que ſūt añ me ipm̄ extendens ad regulā
ſequor ad palmā ſupne vocacōis dñi nr̄i
ihesu criſti. Quicū qȝ ergo perfecti ſumꝰ. hoc
ſentiamꝰ. Et iterū. Michi inquit pro mimo
eſt ut a uobis iudicer. aut ab hūano die. ſȝ
neȝ meipm̄ iudico. Qui aūt me iudicat dñs
ē. Et alio loco. Btūs inquit qui nō iudicat
ſemetipm̄ in quo probat aliū. Quācius ergo
nos. nec de nrā ſtabilitate certū aliquid ha
beamus. qui ſine ceſſacōne cōcutimur inter
fluctus ſeculi. ſuſtinētes ꝑcelloſos incurſus
tñ ſi alicui eſt tāta fiducia de inmobilitate
ꝓprie firmitatis. ſaltē ſollicitus reformidet
ne ipē ſit ſcādalū viſibus alienis. ſed terre
atur voce dñi cōminātis. Ve inquit huic mū
do ab ſcādalis. verūtñ ve homini illi per quē
ſcādalū venit. Si has dñi cōminacōes religi
oſo corde metuimꝰ. ꝛ reueremur plus de a-
lijs q̄ꝫ de nobis extimeſcamꝰ periculū noſtrū
q̄ mutuis teſtāte apoſtolo paulo vtilitatibȝ

obligam̄· non que ſua ſūt inquit · ſinguli co
gitātes· ſ; que alioꝝ. Et iteꝝ· nemo qđ ſuū
eſt querat· ſ; qđ alterius. Sz aliquis arripi
ens de ipō paulo apoſtolo qđ opponat vnꝰ
q̄ſqȝ inquit nr̄m ꝓ ſe orō eȝ reddȝ deo· ⁊ vnꝰ
quiſqȝ ſuā ſarcinā portabit. Qui non vult
ergo pro altero reddē racōnem · nec cauſis
eius aut negocijs debȝ ꝑticeps illicitus int̄
eſſe. Et qui liber vel immunis circa ſarcinas
alienas conatur exiſtere michil alienū ↄtra
ria cō dicōne retineat infra ſe. Nam neceſſe
eſt racōni alterius ſubiciatur qui negociū
tractauerit alienū. Oportȝ eū dampno per
ſtringi vel diſpendio ſarcinaꝝ apud quem
ſubmiſſa cuſtodia fratris ſarcine perierūt
Quia quicquid in domo noſtra ſub minus y
donea tutela fuerit· aut latrones effregerint
noſtrū eſt ⁊ a nobis exigetur quicquid per
inerciam noſtrū malum ↄmiſſum eſt · Tūc
vero ab inuicē liberi ſumꝰ · ſi michil apud nos
de re alteiꝰ reſeruetur. Forſitā aliquis dicat
Ergo nec ad domū oīois debeꝰ pariter ↄueni
re · ne aliquis aliquā ſcandalizet. Heretice
ꝓfeſſionis ē iſta cōtradictō calūniantibȝ q̄
bonis preſcribit. ut aſſerat mala ⁊ de ſanc
titate preiudicat · ut immundiciam ſubtili
ter introducat. Deſiderio calumnias facit·

ut optinẽ illicitũ poſſit·propt̃ qd apoſtol9
paul9 hereſi huic añpreſcribit dicẽs. Verũ
tñ neq3 mulier ſine viro neq3 vir ſine muli
ere in dño. Abſit ut vbiq3 femine preſcribã
tur·aut vbiq3 ꝑmiſſio tribuatur. Sũt loca
ſua circa maritũ·circa filios·circa frẽs circa
pntes·circa ſuos·⁊ in deo orõis tm̃mõ iux̃
cũctos clericos. In manſione aũt vna ſine
cognacõne ↄpetent̃ nõ hñt ſocios. Hec eſt
libra que ſtat·ſtare vero nõ põt quicquid
inclinaueit liberã·dicẽte ſcriptura. Non de
clinabit in dexterã nec in ſiniſterã. Et dñs ĩ
euangelio. Qd amplius eſt a malo eſt. Di
ſce nũc tpantie modũ·qui p licentia3 queis
exceſſum. Ama feminas int̃ ſacra ſolẽpnia
⁊ odio habe in ↄmuñione priuata ſi vis ſalo
monis tenẽ documẽta. Tẽpus inquit amã
di·⁊ tẽpus odiendi. Tũc ergo cauẽda ſũt
femine pticipia·qñ geritur carnalium cura
rum cõtinua vnanimit̃ frequentia quoniã
int̃ curas ſuas caro ſemp incitamẽta cupi
dinis prouocat ⁊ illic parit̃ fomenta peccã
di vbi pertractans cõmoda ſua tpalis vite
cogitacõib3 ſenſeit paululũ relaxari·ſicut
ſalomon aſſerit dicẽs. Deprimit terrena
cogitacõ ſenſum multa cogitantem. In cõ
uentu vero ſacroꝝ vbi ſpũs dñatur·ancillã

ſemetipſam cognoſcens perdit ſue volup
tatis vſum perdit et luxum. dum tractan
tur celeſtia. dum celebrantur ſancta miſte
ria. Tota humanitas occupatur. ubi non
humana ſꝫ diuina ſunt omnia. vbi venera
cio vel terror ⁊ tremor incutitur animis vni
uerſis. ſepulta eſt perfecta ſubſtantia car
nalis. Inter ipſa fere carnis mercimonia
multi voluptatem corporis negligunt. ſcili
cet quando a legionibus exercicia meditā
tur armorū. aut crepat litibus forum. aut
reſonant litteris auditoria. aut negocia
tores cōmercijs inſtanter incumbunt. aut
artifices in artificia ipſa propenſi ſunt. quā
tomagis vbi non carnale opus hominum.
ſed ſpiritale geritur āgelorum. Nichil illic
inpugnacōnes poſſunt. vbi ⁊ ipſi demones
cedunt. et nulla ſexus alicuius permittitur
cōſiderari diſtantia. vbi nec etas nec digni
tas. ſed ſola equalitas regnat. Atꝫ ut ple
nius dicam. omnes illic tales ſenſus accipi
piunt. ut et ipſa cōiugalitas ignoretur. vbi
criſtus loquitur. auditur. attenditur. ⁊ per
omnia ⁊ in omnibus ſolus eſt totum. teſtā
te apoſtolo ⁊ dicente. vbi nō eſt inquit iude
us ⁊ grecus.

circūſcitio ⁊ prepuciū barbaris et ſcita maſ-
cul9 ⁊ femina ſeruus ⁊ liber· ſ; oīa ⁊ in oībus
xp̄us. Hūc plane ↄuentū· gloria ē celebrarē
cū feminis in quo nulla ē diſcretio q̄litatis
cui cū licet oēs equare ſine aliqua differētia
ut nec in ip̄o baptiſmate cuiuſquā nuditas
erubeſcat· vbi ade ⁊ eue renouatur infantia
nec exponit poti9. ſ; accipit tunicam. Q̄d ſi
⁊ illic ſit aliquis dyabolo peyor qui femina
rū aſpectib; feriatur. de nullo tamē ↄgrega
cō nrā culpatur· que propt̄ celeſtia nō ꝓpt̄
terrena colligitur. verumtn̄ ſi quis illic luxu
rioſ obtutib; fueit· nullomō alteꝝ ledit q̄
nō ad hoīnem ſ; ad xp̄m ꝓ ſalute proceſſit.
Quinetiā de ſuis ↄtradictōnib; ↄtradcōres
excludā· ut nō meis ſ; ſuis ꝓpoſitōib; cedāt.
Si int̄ feſta ſacrata pōt ↄmunis ↄuencō ſcā
dalizari vbi temptator ipſe diabol9 tremit·
quis illic ſtabilē ſe eē promittit· vbi tēpta
tor audent̄ occurrit. Et ſi illic periclitamur
vbi dei precepta nos ↄgregant· quid agim9
vbi dei iuſſa nos ſeparāt. Et ſi turbam̄ illic
vbi dei voluntate munim̄· quāto magis vbi
nō ſolū dyabolū ſ; etiā dnm̄ habem9 aduer
ſum. Cū ſacroſcīs eni ⁊ iuſtis nobis ꝓtectō
miniſtratur· ſicut yſaias ait. Legē inquit i
adiutoriū dedit· ſine iuſſionib; vero dimis

nullū pōt eē p̄ſidiū· Aliud eſt qđ deus impe
rat facere· ⁊ aliud voluntati eius obſiſtere·
cuius ita mādata ſūt ſuāda· ut ſi aliquid
iuſſerit qđ ſm hoīes iniuſtū videatur. cre
datur iuſtū· ⁊ fiat· ⁊ ſi iuſtū iuſſerit iuſtū re
putetur ⁊ fiat· cum ſine iuſticia nō pōt eſſe
qđ mandat· qui potēs eſt iniuſticiā iuſtifi
cādo vocare iuſticiā· ⁊ iuſticiā reprobando
iniuſticiā reprobaē tranſuerſam· cuius vo
lūtas ē ſola ⁊ vera iuſticia· Si eni totū quod
gerim⁹ ad hoc tm̄mō gerim⁹ ut dn̄o placea⁹
ꝓfecto ⁊ hoc ſolū erit iuſtū q̂cquid voluerit
⁊ iuſſerit ⁊ probauerit deus cui placere geſci
m⁹. Nā cum ſerui nō poſſint a ſemetipſis ſcirē
quid ſuis dn̄is placeat· n̄ dn̄oꝝ ſequūtur im
peria. ⁊ vtiqȝ ⁊ ipi hoīes ſimilimū ſibi nō va
lēt vtilitates ꝯgſcē· n̄ acceperint qđ obſuēt
multomagis mōrles neſciūt immōrlis dei in
iuſticiā ꝯp̄hendē· n̄ ipē iuſticiaꝝ ſuaꝝ digne
tur iudicia dmrāre· ſic ſalomō approbat di
cēs. Quis ei hoim poterit ſcire cōciliū dei· aut
q̄s poterit cogitaē q̄d velit deus. Cogitacōs
mōrliū timide ⁊ incerte ꝓuidētie nrē. Corp⁹
eni qđ corrūpitur aggrauat aiaȝ· ⁊ dep̄mit
terrena inhabitacō ſenſū multa cogitātē·
Difficile eſtimam⁹ que in terra ſunt· ⁊ que
in ꝓſpectu ſūt inuenim⁹ cū labōē· q̄ aūt in celis

ſunt quis inueſtigabit. Senſū aūt tuū quis
ſcit niſi tu dederis ſapiā3 · et miſeris ſcm̄ ſpm̄
de altiſſimis. Et ſi correcte ſūt ſemite eo⁊ · q̄
in terra ſūt · et que tibi placēt didicerūt hoīes
et p ſapiā3 ſanati ſūt · ābulātes in tenebris
ſibimetipis lumen nō pñt oñdē niſi intro
neū ſeipm nō videntib3 offerat lumen · ita
hūana cecitas ad deum nō dirigat viā niſi
ipſe lucernā legis oſtendat. Vnde dauid
ſic loquitur dicens. Lucerna ē inquit pedi
bus meis verbū tuū · et lux ſemitis meis. Et
itez. Preceptū dñi lucidū illuīnans oculos
Hoc eſt ergo luciferū qd̄cunq3 fuerit a deo
intimatū · et hoc deo dignū · q̄ ipē deus volū
tati ſue fatetur acceptū · ut exerat p omnia
dñatū. Alioqñ nec nos ſerui aſſcriberemur
nec ipē dñs haberetur · ſi ſm equalitatē no
ſtrā pmittēmur impēdē ſuitutē · et arbitrio
nr̄o nō dei eligēmus exercitamēta iuſticie ·
Tales paulus aplūs vanificat dicens. Ig
norātes inquit dei iuſticiā et ſuam volentes
ſtatuere · iuſticie dei nō ſunt ſubiecti. Tollā
tur nunc de medio ambages iſte · tā vane et
querimonie inanit calūnioſe · ad ſpiritales
actus cum feminis deo iuuāte non metuim9
adiuuari q̄ p dei iuſſionē iuſticiam nos cre
dim9 opari · ex qua nobis ſcimus munūmēta

ſupponi. Priuati vero ↄtinētibꝫ. q̄p plurimū
clericis ⁊ virginibꝫ hoſpicia ſepanda ſunt.
quia quod deus iniquū iudicat. iuſtum eē
nō poteſt cōtubernium. tam et ſi nulla in ipō
ↄtubernio turpis cōſuetudo naſcatur ⁊ acci
dat. quia impoſſibile eſt iniquitatē ad vic
torias peruenire. que contendit contra dei
iuſſa pungnare. Quantū enim lex obedien
tibus ſuggerit adiutorium. tantū inobediē
tibus mitat peccatū. dicente apoſtolo. Vir
tus inquit peccati lex. Qui nos ergo iuſſit
ut in ſacris ſuis cū feminis triumphemus
ipſe iubꝫ ut priuati pūgnas feīneas caueaꝰ
Sūt equidē ncc̄itates alie q̄ nos priuati cꝫ
feīnas vidē ↄpellāt ſꝫ etiā ipi diuini p̄cepti
ł opis imperāt efficaciā. ut viſitemꝰ ut ſola
cia p̄beaꝰ ut hortamēta vitalia ſalubrit̄ inti
meꝰ. Nec tn̄ in hijs officijs mior cura gerē
da ē. Pro moribꝫ nr̄is ut claeſcāt in nrā ope
racōe iudicia puritatis. Seueritas nō deſit q̄
ſb clerico feīnam poſſit aſtīgē. ut ipaꝫ ↄſola
cōnē nrāꝫ ſuſcipiat cū tremoē. ⁊ ita ſētiat vi
ſitacōis affcm̄. ut clericū venētur. ac ne tar
diꝰ ſit euagari p ſingula. totū q̄cquid agimꝰ
honeſtū eē pōt. ſi ſp in noƀ ſigna honeſtatis
eluceſcant. ſicut paulus apoſtolus vniuer
ſos complexus eſt dicēs. Oia vrā honeſte

ſiant. Et iteꝝ ſicut precepimus vobis inq̄t
ut honeſte ambuletis. Nō bene ſuccedit q̄c-
quid agitur paſſim ⁊ ſanctū non eſt qđ gel
tur ſanctū. niſi ſanctum qđ ſanctum ē paga
tur. ſicut ſalomō aſſerit dicens. Qui enim
cuſtodierint iuſte iuſta iuſtificabunt. Sin
cerit̄ ergo ſinceritas nr̄a ſeruanda ē. ⁊ om̄e
qđ voti eſt. etiā in actu ſignādū ē. ne aliud
vota ꝯmēdēt. ⁊ aliud actus inſinuēt. Vn
diqꝫ probanda eſt inſtitucō volūtatis ⁊ vn-
diqꝫ ꝯſumandus eſt curſus vnius cuiuſqꝫ
certamīs ne minus ſit aliquid ad triūphū
ſi nō pleniꝰ dimicetur. Hinc paulꝰ apoſtolꝰ
introducit documenta certaminū. Sꝫ ⁊ qui
in agone inquit certat nō coronabitur niſi
legittime certaueit. ⁊ iteꝝ. Neſcitis inquit
qm̄ qui in ſtadio currūt. oēs quidē currūt
ſꝫ vnus accipit brauiū. ſic currite ut ꝯprehē
datis. oīs qui in agone ꝯtendit. ab oībus
ſe abſtinet. ⁊ ille quidem ut coronā corrup
tibilem accipiat. vos aūt incorruptā. Pleni
tudo eſt ergo ſanctitatis ⁊ palma perfecta
ut ex oī pte ſecum nō habeat qđ recuſet. ne
qđ ꝯfitetur odiſſe tenendo videatur amaē
Qđ ſi aliquis dic̄. Captiuū teneo aduerſa
rium meū cui ſemp inſultē. videat ne forte
aduerſus eum captiuꝰ incipiat preualere.

Nunquā ſecurius cū thezauro latro tenetur
incluſus · nec infra vnā cauerā habitans cū
lupo tutus eſt agnus · Ipē ſe voluit penetra
ri · qui hoſtem propriū in ſuas portas indu
xit · et inteſtinū gladiū ſibi ipē ſuppoſuit · qui
locū habitacōnis ſue aduerſarij ingreſſibz
reſerauit. Et qui fretus eſt ↄuerſari cū ſcan
dalo ſine cauſa nō dicit · pacatus volo eſſe
cū dyabolo · Contra apoſtolū dicentē. No
lite locū dare dyabolo · Omni ḡ mō minuen
dus eſt locus vbi fuit thezaurus abſcondi
tus · ne p vnam cauernam totū parietem la
tro ſuffodiat. Nam ſi deforis expugnaris ·
vix murus expellitur · quantum valebit · ſi in
fra muros accepit hītaculū. Et ſi illi q̊ ↄtra
eū claudūt aliquotiens capiūtur ab eodē ·
q̄to magis ille q̊ vltrone⁹ illi patefecerit in
greſſuz. Cū dicat ſalomō · Si iuſt⁹ vix ſalu⁹
fit · peccōr et impi⁹ vbi parebūt. Oēs ḡ time
ne dicā porte claudēde ſūt · ne per vnū fora
men caſtra oīa penetrētur · et vniuerſa ↄpo
nēda ſūt munimēta · ne p modicū nō munitū
tō ciuitas ruat · ſicut ſalomō repetit dicens.
Qui ſpnit modica · paulatim cadz. Stupeo
aūt puerſitatis hui⁹ arbitriū · ut a clericis
ad ↄitatē feīa magis q̄ maſcul' eligat. Nū
q̄d tm̄ mulier vtilior ē ↄmodis clerici q̄ tum

prodeſt maſculꝰ ꝯtinens. vel puer maſculo
cōtinenti. aut ipā erit decens vtilitas. ꝙ̃ in
decens ꝯmuītas facit. Et vbi eit qđ ſalomō
ait. Omē aīal diligit ſimile ſibi. Et iteꝝ Vo
latilia. ad ſimilia cōueniūt. Sꝫ et ſi femina
vtilior exiſtimaētur nō oportebat carnalia
emolimenta prepo nē. vtilitatibꝫ ſpiritaliū
ꝯmodoꝝ. Et expediebat qualēcunqꝫ virū
inutilem ſuſtinere. pro exiſtimacōne muni
enda. ꝙ̃ bonos effcūs mulieꝛs cū exiſtima
cōne turpiſſima. qđ ſalomon ꝯparat dicēs
Melior ē inqͭt iniqͭtas viri. ꝙ̃ bn̄faciens mu
lier Artificialia ſūt itaqꝫ ſemp dyaboli vene
ficia. quibꝫ ingeniū ſue caliditatis exercēs
ſcīmonie deditos. doloſis cōmodibꝫ iuuat.
ut pdat. ⁊ int̃ cōtinentes quaſi neceſſaria
emolumēta. mutuis iuuaminibꝫ ſubintrās
adicit prius maſculū ⁊ feīnaꝫ parit̃ ut poſt-
ꝙ̃ inſepabiles fecerit p altutra ſolacia poſſit
occidē. dantes ſimplices aīmos ad caſtita
tis vota ſuanda ⁊ impugnacōis ſue arma
ſubducens interim quaſi placidus fautor
ſuggeit ſanctitatis argumēta donec int̃ am
bos diutius inimita nutat. ꝯcordiā facit ef-
fabiles ſibi inuicem deſuire. ⁊ aſſentator in
feſtus impedimenta remouēs vniuerſa cō
modis eoꝝ gaudet efficaciā cōmodare. ut

tota eos ſibimetipſis neceſſitate commen
dans exhibere eos poſſit in alterutrum ſo
lida conſolacōne pendere. Non vult eos ī
aliquo expedire. ne ſeparet tam ſpiritaliter
ꝙ carnalit᷑ incuſſos efficiat viuē. ne ipa ſoci
etas inicia. immaturo tempoē federa cepta
cōturbent vſqꝫ adeo illos videntibꝫ cūctis
ad profectum ſcītatis inuitat. fouet. ſuble
uat. ut dei eſſe ꝯputent beneficia ipa ꝯtraria
quibus inducuntur ut pereant. neſcientes
nūquā deum iuuare qd vetat. Quibus intā
tū dyabolꝯ blandiens ſocietatē preparat
ſanctimonie. ut ꝯiunctos ſe magis eſtimēt
ꝙ diſiūctos. immobiles circa libidinem per
durare. Quos cum omni tranquillitate de
ducens. nullis procellis aut fluctibus inqe
tat. et velut in medio mari minus cautos ī
ducit vela laxare. nec querere gubernacula
et ſubita tempeſtate cōcitatos. naufragos
ex inſperata cōmotione ſubmergat. Hanc
p̄mo exhibꝫ lenitatē. ut duas naues oble
ctꝫ ad inuicē ꝯuenīē. qs cū fecerit iūctas a re
pētinis turbibꝫ in ſemetipīs elidē poſſit et frā
gē. Et hiis vtitur blādimētis ut ſbtractis oī
bꝫ iacul' ꝯpeſcens aduerſa fugiens ꝓſpera
tā diu ſopitū ignē ſine vll' flāmis occultat
donec duas faculas iūgēs ſil'ābas accēdāt

Et tā diu ceſſat ſeuície ſue tele ſupponē. do
nec ſicut peritus venator quos occiſur9 eſt
laquei ſui vinculis alliget. At vbi inſolubi
li cathena deuīctos aſtrinxe͛it velut laniſta
protin9 duos gladiatores aduerſus inuicē
cōpellit armari. ⁊ ſubinde ſtimulās mēbra
ſtatim gladi9 aptat. ſtatī ſuccendit inſamiā
⁊ inuulneficos āplexus impingens. vt ꝛq;
ſimul ſemel vno ictu mortificat. ſic explicat
qđ ān̄ p̄ſtaē videtur. Sic de ſimplici carita
te amorem cōflat illicitū. ſic p ſanctitatem
ſibi inducit interitū dū contentus eſt cedē.
ſic valet fortius occupaē. ⁊ dū ſubmiſſus
patitur ſemetip̄m p̄tere deuictū. ſic plenius
deuincē gloriaт. Cuius verſucias paulus
aplūs ſic intelligit dicens. Nō eni ignora9
inquit aſtucias ei9. Male itaq; in hac pti
cipacōne pacati ſunt. qui ad bella pacificā
te diabolo pducūtur. ⁊ nō bene ī ſanctitate
ꝓficiūt. quib; ad detrimentū ꝓuectus ipſe
inimici artificio ſubornatur. nec recto curſu
moliuntur ſcalas ꝯtinētie aſcendere. quos
ut de alto precipitet elaborat ad culmen ad
uerſarius protelare. Sz necē ē caducis lap
ſibus elidantur. qui viam lubricā tenuerīt
de qua ſalomō p̄dicat ſic dicēs. Eſt via que
videtur apud hoīes recta eē. nouiſſima aūt

eius venīūt in profūdū inferoꝝ· Sed aiūt
Si de hac cōiūctōe [illegible]rici denotātur notādi
fūt etiā ſancti pleriqꝫ nobiſcum ſiue helyas
qui manſit apud viduā· ſiue apoſtolꝰ q̃ mu
lieres ſecū comites circūducebat· ut iohēs
qui mrēm dñi aſſumpſit eodē dño delegā
te· aut ipē dñs cui de ſuis facultatibꝫ alimē
ta preſtabant alique muliēs religioſe· Cui
etiā martha miſtrabat ad menſaꝫ · ⁊ q̃ ſin
gulariť locutꝰē ad puteū· ſedēs cū alieigeā
muliē ſamaritana· ł cui recūbenti feīna lacri
mis pedes lauit· ⁊ capilł extērſit Callidi ar
gumētatores ⁊ iuriſpiti fallaces· q̃ dū cupiūt
p̄uaricari· ↄtrouerſias actōesqꝫ cāꝝ· et ipa
iura tñſuertūt· ⁊ cū nolūt ↄpetētibꝫ coerceri
iuſſiōibꝫ legū ad illudēdos iudices incōuei
nītibꝫ exēplis· velut ſimiles ↄiecturas iuris
obiciūt· q̂ ꝑ ſalōnē ipiꝰ ſagacitate ꝓdūtur·
Peccōr inq̄t hō euitat correpcōꝫ ⁊ ad volūta
tē ſuā· inuenit ↄpacōnē. Tales igitur· nō ꝑ
oroꝫ· ſꝫ ꝑ correpcōꝫ potiꝰ reuīcendi ſūt· ut nō
añ intꝑretatis orōibꝫ inſtruanť q̄ amiſerit
qđ ad defenſiōis ſolacium reppererīt. ſicut
nos aduerſum huiuſmodi hoīes ſalomō
edocet dicens · Noli inquit reſponderi inſi
pienti· ad ipſius inſipientiā· ne ſimilis ſias
illi· ſed rñde inſipiēti ↄtra ipiꝰ inſipientiaꝫ

vt nõ ſibi videatur ſapiẽs eẽ. Reuera mag̃
hoïes qui ſe ꝯparãt ſanctis ⁊ eximia ꝯuerſa
cõ noſtra que prophetis ł apoſtolis vide
atur equalis. Ad occaſionem luxurie nr̃e i
peruerſũ ſcõs volumus imitari. ⁊ in ceteros
actus veſtigia iuſtoꝝ nolumus ſequi. In
quibuſcꝫ infirmos nos excuſamꝰ ad imitã
da facta maioꝝ. ⁊ in alijs nos equales ma
ioribꝫ proteſtamur cum helyas ipẽ in angu
ſtia ꝯſtitutus imparẽ ſe p̃ribꝫ ſuis añ deum fa
teatur. Nunquid inquit melior ſum patribꝫ
meis. Hoc helyas de anceſſoribꝫ ſuis i infir
mitate ſua cogitur exclamaẽ ⁊ nos helye ł
ꝓphetis ⁊ apoſtolis. ⁊ dño virtutẽ noſtrã
nõ dubitamus equare. Video plane nõ ſi
cut apud vos calcari auariciam ſicut apłi
propria cũcta dimiſerũt. Video crapulam
⁊ ebrietatem ſic vr̃is ꝯuiuijs nõ abeſſe ſic
apoſtoli nichil hñtes frequent̃ coacti ſunt
eſurire. Cognoſco taliter in nobis ieiunia
ſitim famem nuditatem propt̃ inſtantiam
doctrine ſolius vbiqꝫ pollere. ſicut in apo
ſtolos legimꝰ triũphaſſe et approbantur
apud nos eadem exercicia feruere virtutũ
quibꝫ apoſtoli oĩa vicia tremuerũt. Plane
q̃dragĩta dieꝝ ieiuniũ dñi meditamur. ⁊
orões excubias qꝫ quibꝫ ille ꝑ ſolitudines

⁊ ſilentia nocturna rumpebat. Nunquid ſi
miles agones frequētaui⁹ ꝯtra luctamina
vicioꝝ ⁊ ſic agim⁹ rigoē auctoritate vigilijs
paſſionib₃ laboē nccitate afflictōe abſtinē
tia· quib₃ pccā calcantur· ut nemo de nob̄ ali
quid ſuſpicetur· ꝑ que paulus apoſtol⁹ cō
ſcientiā ſuā innotuiſſe omnib₃ gloriatur. In
omnib₃ inquit cōmēdantes noſmetipōs q̄
ſi dei miniſtros· in ſuſtēcōne multa· in preſſu
ris in preſſuris· in tribulacōib₃· in anguſtijs
in plagis in cuſtodijs· in carcerib₃ in ſedicō
nibus· in inuocacōnib₃ in laborib₃ in vigili
is in ieiunijs in caſtitate in ſcientia· in lōga
nimitate in bōitate in ſpū ſcō in caritate nō
ficta. In verbo veritatis in virtute dei p arma
iuſticie a dextris ⁊ a ſiniſtris. Ad has imita
cōes infirmi ſumus· ⁊ ad muliēs circundu
cendas poſſibilitatē nob̄ cōparāde imitacō
nis attrahimus. Quod ſi etiam cuncta illo
rum quiſquam ſe implere iactaſſet· me ta
men nulli⁹ ſuadela· poterit inclinare· ut ali
os nē aplōs credere ꝯtra apli pauli ꝓfeſſio
nē. Nūquid inquit omēs apoſtoli· nunq̄d
omnes prophete. Si criſtus cōparaē ſeipſū
nō auſus ē deo qui ait. Pater maior me eſt
aut ſi apli coequaē ſeipōs nō auſi ſūt xpō· ⁊
nos hodie aplis eq̄les faciat ſimil' fortitudo

Miſera hūanitas in hac equalitate non ti
mes fulminari. qui de filio dei ā de filijs tui
trui nō auctaris pccīs tuis exēpla vel ſimi
lia mutaē. cū ſupbie ſit elata iactātia ec mi
nimis ecclie quenq̄ ↄpabilē velle pſcribi cū
paul⁹ moneat ⁊ dicat Alt' alteꝝ ſupiorē ſibi
exiſtimātes. Et inferi⁹ addidit dicens. Hoc
ſentite de vobis qđ ⁊ in xpō ihesu q̄ cū in for
ma dei eſſꝫ nō rapinā arbitrat⁹ ē eſſe ſe eq̄
lem deo. ſed ſemetipm exinaniuit formā ſui
accipiens. Minus vtiqꝫ de noſtris viribus
ſentiendum ē. nec fortitudini ſcōꝝ noſtra
infirmitas ↄparanda ē. ſicut nob apoſtol⁹
paulus de ſemetipō magiſteriū ꝑponit ⁊ di
cit. Nō eni audem⁹ inquit ↄparaē nos aut
cōferre quibuſdā. qui ſeipōs ↄmendāt. ſed
ipſi in nobiſipis noſmetipōs nob ↄmēdan
tes nō ſupra menſurā gloriātes. ſꝫ ad mēſu
rā grē quā nob menſus eſt deus. Eteni ↄtē
plamur qđ ipē iteꝝ dixit. Plus ab illis oībꝫ
laboraui. Nichil melius nichil apci⁹ michi
proponitur vnde vincā. niſi ut de ipō de quo
michi preſcribitur. ego ipē preſcribā. Certe
plus oībus ipē laborauit. ⁊ tn̄ ad mulieres
circūducendas. collegas ſuos imitari ↄtre
muit. ne ſe ad interitū ſubiceret ↄcepta cōmi
carnali. Vn̄ ipē racōnem ſic reddidit dicēs

Ego inquit ſic curro · non quaſi in incertum
ſic pugno non quaſi aerem cedens vel ver
berans · ſed affligo corpus meum · ⁊ in ſerui
tutem redigo · ne forte alijs predicans · ipſe
reprobus inueniar. Huic ergo te cōpara · q̄
te apoſtolū iactas · ⁊ ex ipſo diſce q̄d metuas
· qui clamat et dicit · oro vos imitatores dei
mei eſtote. Noluit itaq; de mulierib; circū
ducendis fiduciam habere · qui non ignora
bat · quantū alie virtutes ab alijs virtutib;
differant · ⁊ aliā claritatē ſolis ⁊ lune aliam
vero ſtellarum · de cariſmatib; eccleſiaſticis
ſimilitudinē cōparans intimauerat. Sȝ nos
econtra de apoſtolica nobis coequacōne
blandimur · non intendentes penitus quid
apli ⁊ ſancti omēs in victa virtute geſſerīt ·
⁊ difficilem rumpē querimus viam cum ꝑ
facilia planior nobꝭ ſit appoīta ꝯtra ſalomo
nē dicētē. Nō te credas inquit vie laborioſe
ne ponas aīe tue ſcandalū. Nec vllꝰ ꝯfidat
q̄m vnꝰ ſecurꝰ in lubrico graditur ⁊ aliꝰ q̄ im
par eſt labitur. Vnꝰ ꝑ ripas curſu montes
aſcendit · ⁊ alius ſi ſe coartauerit cadet vni
cōtingit ꝑ tempeſtates nauigia feliciter ex
plicare · ⁊ alteri talis felicitas nō pōt euenire ·
Rō paulus aplūs determinat dicens · Vnꝰ
q̄ſq; inq̄t ꝓpriū donū hȝ ex deo · vnꝰ quidem

ſic. alius vero ſic. Sʒ qui michi de exẽplo ſcõ-
rum p̃iudicant. quare aliud exemplũ nolũt
ↄtemplari qδ metuant. ⁊ qui apoſtolis coe
quari cõtendit. quare nõ magis p̃ſbr̃os a-
dulteros apud danielẽ ad formidinẽʒ ſibi
metipſe proponit. Hec aũt nõ ideo propono.
ut quaſi apoſtolo⁊ imitatoribʒ ↄtradicam
ſʒ ut illos ↄfundam qui ſe ſanctis equãt.
Nec nego ipõs eẽ ſectãdos quos doctores ac
cepim⁹ cũcti. ſʒ aduerſis eos ↄtendo. qui cu-
pientes ad mala ſua bono⁊ hiſtorias dep̃
uare. legem ſui eſtimant ſuffragari. ſicut
oẽs qui periẽ feſtinãt ⁊ ſub obtentu ſcõrum
dedecora ſua volunt eſſe celata. ut ſub imi
tacõne maio⁊. contraria queqʒ ↄmittant
quos paulus aplũs prodit ⁊ publicat di
cens. Quod aũt facio. ⁊ factur⁹ ſum. ut am
putẽ occaſionẽ eo⁊ qui volũt occaſionẽ ut
in eo qδ gloriantur tales inueniantur q̃les
⁊ nos ſum⁹. Nã eiuſcemodi pſeudo apoſto
li ſunt opari dolosi tranſfigurãtes ſe in apo
ſtolos criſti. Hoc addũt ad cumulũ pdicõ
nis cumulandũ. ut bonos infament. quo⁊
exemplo vtũtur ad malũ quibʒ vtile eſſʒ ſa-
tis ⁊ ſalubre. ſi cuiuſcumqʒ hiſtorie ſeipõs
magis crederẽt non intellexiſſe racõnẽ. q̃
aliquid inhoneſtũ arbitrẽtur i lege. Quos

paulus apoſtolus corripit ⁊ ↄfundit dicēs
Non intelligentes neqꝫ de quibꝫ dicūt neqꝫ
de quibus affirmāt. Et iterū. Si quis putat
ſe ſcire aliquid. nōdum cognouit. quemad
modū eum oporteat ſcire. Vacant itaqꝫ ꝑ̄
iudicia petulantium quos ingenia ſue puer
ſitatis errabunda tranſducunt. ⁊ querunt
cōpetentes ſuis ſenſibus hyſtorias. quas
expoñt. ꝙ̄ male agētes mutuāt legalia pīo
cima bñ agētibꝫ vero bona ſunt omnia que
cumqꝫ ſcripta ſunt qui bene dicta. bene ſuſci
piunt. ſicut paulus apoſtolus pollicetur.
Scimus quoniā bona eſt lex. ſi quis ea legi
time vtatur. Obtinuimꝰ ↄfūdendo ↄtradicō
nes ↄuertamur ſubinde eoſdꝫ quos vicimꝰ
inſuper erudire. ne aut ſanctos paciamur re
manē in crimīe. aut ignari deputemū in red
dendo racōꝫ ut publice victi peītētiā gerant
ſi noluerint nos expuimus. quod ad nr̄ām
pertinet diligentiam. vt quomō ſatiſfecimꝰ
ſupradcē ſētētie ſalomonis. ita ſatiſfaciaꝰ
etiā paulo aplō ↄcionāti. Seruū inquit dn̄i
nō oꝫ litigaē. ſꝫ mitē eē ad oēs. docibilē pa
ciētē cū omī modeſtia corripientē eos ꝙ̄ re
ſiſtunt. ne forte det illis deus pn̄iam. id ē ut
det illis deus penitentiā ad cognoſcendam
veritatem. et reſipiſcant de diaboli laqueis

a quo captiui tenētur· ſecūdū ei⁹ volūtatē
Oē quicquid ab auctoribꝫ nr̄is geſtū eſt ra
cōnabilit̄ gerebatur ut poſteris nob̄ aduer
ſus preuaricatores munita vndiqꝫ aucto
ritas tradētur· propt̄ hereſim amputādaꝫ
quā ſupius taxauim⁹ de aſſumēdis feīs
q̄p ſiue p ſemetipm̄· ſiue p ſeruos ſuos· dn̄s
paululū relaxauit· ne nimio rigore in totū
dn̄i fabrica dampnaretur preuidebantur a
dn̄o heretici q̄ nupcias auferant ⁊ qd̄ dn̄s
iunxit cōtra nature principiū· ⁊ cōtra euan
geliū ſepare cōtendūt. Quibꝫ intͤdicens iā
tūc autoritas parabatur. ne maritate muli
eres· accedē vetarentur ad xp̄m cui in pn̄ntia
ſeruiert̄. Sꝫ nō ſine moderacōne fuit etiam
ipſa pmiſſio pcurata· que nō ſibi opabat̄
qd̄ gerebat· ſꝫ ceteris. Nā ſi allocutus ē dn̄s
ſamaritanā ad horaꝫ. Docuit ⁊ receſſit nec
defenſionem ↄtinuandis exceſſibꝫ fecit ad
horam quoqꝫ marthā paſſus eſt miſtrā
tem. Sꝫ quid erat aliud dn̄o· niſi prandia
regni celeſtis miniſtraē. Nunquid ſub dn̄o
nō fuere ↄuiuia· aut ſb̄ maieſtate eius erat
ali⁹ potus aut cibus· q̄p diſciplīa tātummō
qua paſcebatur teſtāte ipō dn̄o ac dicente
Meus cibus ē ut faciā volūtatē ei⁹ qui mi
ſit me. Sic apoſtolos mulierum comitatus

decebat nō ut p̄dicarēt · ſ; ut diſcerent reuerē
tiam · ⁊ propter hūanitatis exhibendū mi
ſteriū ſequebantur · ſicut in euāgelio ⁊ de ip
ſis pariter memoratur · Et factum eſt inquit
poſt hec · ⁊ ipſe iter faciebat p̄ ciuitates ⁊ ca
ſtella euangelizans regnū dei ⁊ duodecim
cū illo · ⁊ mulieres que erāt curate a ſpiriti
bus immundis et infirmitatib; maria que
vocabatur magdalene · de q̄ demonia ſeptē
exierant · ⁊ iohanna vxor cuſe procuratoris
herodis ⁊ ſuſanna ⁊ alie multe · q̄ miniſtra
bāt illi de facultatib; ſuis · Nunq̄d adhebāt
ſingularib; ſingulares aut indiſcipliate cō
moracōes pſeuerabāt illecebroſo ꝯſortio cō
uerſantes · ubi tō eccia ꝓpe modū ut nō ad
ꝯuiuacōs improbroſas · ſ; ad diſcenda hoē
ꝯuerſacōnis ſtudia ſequent̄ur · Ad ea nō m
bn̄ deſcribitur qd̄ nr̄is ꝯuiuacōib; coequet
non riſus · non iocus · dicitur affuiſſe · nec ſi
cut apud quoſdam nunc ꝗ̄ſq; aſſolet fieri ·
chorus pſallētium virgīnū auris venenoſ
cantib; aſſeitur demulſiſſe · Et ut de apoſtol
breuiter probem quantum illis fluxa fami
liaritas potuit diſplicere · qui cōpulſi ſunt
⁊ de ipſo dn̄o loquēte cum femina dubitaē
niſi eos maieſtatis noticia probata compe
ſceret · ſicut euangeliū refert dicens · Inter

hec inquit. venerāt diſcipuli eius et mirabā
tur q cū muliere vel femina loqueretur. Ne
mo tn̄ dixit illi quid queris. aut quid cū ea
loqueris. Quid aūt loquar acceſſum feīne
ad pedes dn̄i prouolute. cuius luct⁹ et plāc
tus ad defenſionē laſciuie ſue nō erubeſcūt
improbi flagitarē. Vſq₃ adeo illos propria
cecitas rapit. ut nec de ſimilib₃ cauſis aude
ant reluctari. De quib₃ ſalomon. Excecauit
inquit eos malicia eo℞. et neſcierēt ſacramē
ta dei. Iohānes aūt mrēm dn̄i ſuſcepiſſe vi
detur. ſ₃ mrēm cui⁹ mores maternū indicat
nomē. tn̄ nō poſſum et alias xp̄i matres ad
mittē. nec equanda ē mulieribus cūctis q̄
genuit maieſtatē. Helyas quoq₃ iuſſus ē
a dn̄o relinq̄re ſolitudinē₃. et ingredi taber
naculum vidue. p imperio dn̄i laborauit ut
in domo manſiſſet. cui ſolitudo palacium
preſtabat ad requiem. Occaſionē illi dn̄s
obtulit ad magnalia faciēda ut famis tpe
magis ipſi tā vidue q̄ pupillis eius ſuffici
encia tribueret alimenta. qui ieiunijs vſq₃
quaq₃ afflictus tollerauerat indigentiam
et qui miſſus venerat paſci paſtus. q̄ıȳmo
conferens miſeris miſerias egeſtatis fecit
excludi. Et hoc nō p̄ot cuiusq̄ fauē luxurie
cum nulla fuerit oportunitas ſcandali vbi

tn̄ſemit q̄d peiꝰ ē e gr ſtolā huīt māſiōȝ quā q̄cunqȝ hoſpes effugēt. At h apd̄ quos hoſpitatus ē. impleuit ⁊ redijt q̄ etiā ſi morāēt ſuſpectꝰ eē nō potuit. Qualr̄ illic fuerat ɔitatis affectus ubi nō erat victus. Et qualē ad viduā helyas huīt introitū. cui fames dedit hoſpiciū. Quiſquis es q̄ tevis helye de ɔmoratione vidue vocari diſcipulū prius ſolitudīs afflictōes ⁊ q̄dragita dieꝝ tolera ieiunijs exiciū ⁊ q̄ nō quēs feiaȝ. q̄ nō eīt qui cū feia ɔmoētur. ⁊ tn̄ ſi eū volueis r̄ ſua. nob aūt i ſpū ⁊ virtute helye. nō aliū q̄ȝ iohānē ſolꝰ āgelus ⁊ dn̄s xp̄s inſinuat. Proch dolor ⁊ dolōē cogim̄. q̄d docem̄ q̄ uſqȝ ad hoc venimꝰ ut in ɔpacōe fluxoꝝ. de ſcōꝝ tremēdis virtutib̄ȝ diſputeꝰ. pce iā pce ꝓtuitas. nūq̄ȝ r̄ ſcā ɔſentiūt. q̄ religioſa modeſta venerāda pudica. pudorata cū feis negocia pegrēt. q̄ ſi adhuc p ſcōs cauillacōis amfractꝰ ɔtēdis exquirē. nos tn̄ aicos dei nō nouiꝰ n̄ ad veneracōeȝ tm̄mō meōrari. q̄d d̄d docuit dn̄s. m̄ āt vehement̄ honorificati ſūt amici tui deus Sant nunc p̄dones pudoris et plagiarij caſtitatis. mulierculis ſuis exponē moleſtias q̄relaꝝ. apd̄ ſcōs nr̄os nō hn̄t oīo ſuffragiū. q̄bȝ miſceri ecc̄ia autoritate pauli apl̄i ꝓhibetur. Et hos inquit deuita. Ex hijs eni

ſūt qui recipiūt in domos ⁊ captiuas ducūt
mulierculas oneratas pccīs· qui ducuntur
varijs deſiderijs. Poſt hoc edictū vtinam
ꝯfidant ſibi angeloꝝ exēpla ꝯducere·nos
iam valent flectere qui nouim⁹ ⁊ angelos
cū feminis cecidiſſe. Ab ipis equidē bene pa
trocinia mutuantur. Sꝫ nos nullū angelū
audimus cōtra paulū apoſtolū. Et ſi inq̄t
aut angelus de celo euangelizauerit vobis
preterꝙ̄ qđ euangelizamus vobis anathe
ma ſit. Inſaniūt prorſus ⁊ ardēt incendio
feminaꝝ·quotq̄t huic interdictōi nō cedūt
⁊ obſcenitatibꝫ inhiantes malūt mori ꝙ̄ cō
tēti ſint a lateribꝫ mulierū aliqua diſiūctōe
diuelli·ut ad explendā ſue auiditatis illu
uiē etiā pūcto tpis nō ſint ſine femine volu
ptate·⁊ hūc in mulieribꝫ fructū ut in illis
ſemp de fixa intencōe. Deſideria ſacient ocu
lorū·ne vel momētum aliquod tranſeat qn̄
indigeāt qđ affectant. Sicut inter eos inte
gritas emoritur·vbi omnis ꝯmoracō ſeu cō
viuendo ſeu cōmanendo corruptis affecti
onibus inquinatur. Quos ſcūs petrus apo
ſtolus deſignat dicens. In cōuiuijs ſuis lux
uriantes·oculos hn̄tes plenos mechacōi
bꝫ ⁊ inceſſabilibꝫ delictis capiētes infirmas
Hoc etiā ſalomō ita denotat. Abhominacō

eſt inquit coraz dño. defigens oculũ. Placã puxũ ↄtra oculũ ſe hĩc teſtatur iob qui ait. aut ſi oculis ↄſentit cor meum verũ enĩuero ille poteſt oculis ſuis obnoxius nõ teneri. cui noleti repentinꝰ occurſus mulieris ſcãdalũ mouerit. qd protinus mens q̃d nolebat expellit. Ille aũt ↄmotionẽ ſui viſus nõ meretur euadere. qui apud ſe ſcandali materiam tenet. qui vult intentionis ſue affectibꝫ frui. qui affectant hĩc q̃d oculis offenſionẽ ingerãt. quoꝝ auiditas inexplebilis inter offendicula cõtinua. nullo mõ põt oĩno cõpeſci. Q̃d ſalomõ approbat dicens. Infernꝰ et interitus non ſaciatur. Similiter. Oculi hominũ inſaciabiles ſunt. Et alio loco. Non ſaciatur oculus videndo. Et iterum. Nequius oculo quid creatum eſt. hac caſtigacõe non cõpuncti diuina interdicta nefande familiaritatis obſtinacõne cõtempnunt. et ad hoc inſup de caritate cãntur. Qui ſ̃m verbum yſaye prophete amaritudĩnẽ pro dulcedine deuorãtes. nudã feditatẽ. velamẽto hominoĩs tegũt. dũ apd eos ſb̃ falſa dilcõe vera dilectio violatur. Sed exclamat caritas. et appellat tales. Ego non iunxi falſa. altéa ẽ q̃ me ſimulãdo ↄfingit. Nunq̃ꝫ dei pcẽptis obſiſto. nunq̃ꝫ fluxis faueo p me ſcãtatẽ

nō opto culpari. Calūpnias michi. aduer ſa germanitas facit pericula. ⁊ ego int̄ fal ſos frēs incurri. Succurre meus pco. ſuccur re paule apoſtole. Dic teſtimnniū meū. ne qđ de me ānuncias perditetur. Finis autē pcepti eſt caritas. de corde puro. ⁊ ꝯſcientia bona. ⁊ fide nō ficta. Dilectō deputabitur. per q̄ ſanctitatis iniuria criminacōibꝫ appetit̄ Aut illoꝝ erit ſincera frat̄nitas eſtimanda de quibꝫ filie mr̄is ecc̄ie pducuntur in culpā. Si talis criſtiana caritas aduocatur. indu bitanter odia meliora ſunt. que dū ſepant neminē maculāt. Hec aūt parricidalis di lectō fratres. pſecutores adunare ꝯſueuit qui libent̄ paciūtur de ſuo ꝯſorcō filios ecc̄ie fornicari aut diffamari. cōtra caritatē quā paulus apoſtolꝰ docuit dicens. Dilectō pro ximi malū nō opatur. Egregia probacō cari tatis que nō tm̄ noxia germanitate officit proximo. ſꝫ etiā ſubiecta nō vult eē pſcripcōi bus euāgelice vel apoſtolice iuſſionis. Cō fundātur aſſertores dilcōnis huiuſcemodi quos iudicāt illi. qui pro comuībꝫ ꝯmodis etiā cōſanguineā deſerūt caritatē. In omni mūdo pene totū vinctū eſt genus hūanum ⁊ vbiqꝫ ꝯgnacō naturalis alterna peregrina cōe diſtinguitur. poſſunt parentes. pn̄t filij

pn̄t frēs. pn̄t ⁊ ipi qđ plus ē cōiuges. a deo
ꝯceſſa ſibi natuẽ vīcula diſrūpē. ⁊ clerici deo
nō cōcedēte. inſup ꝓhibēte mulieꝝ nexibꝫ
ācillatā vel cōpeditam nō valēt recuſaẽ ca
ritatē. Optāda ſemꝑ cognatis abſentatur
affinitas proximoꝝ. ⁊ peregrinari ab extra
neis feminis clerici reluctantur. quibꝫ faciē
dū fuerat etiā ſi peculiaẽ aliquid vel incōſue
tū dn̄s impetraſſꝫ qui ad explicanda impoſ
ſibilia hn̄t ſpiritū ſcm̄. quē mūdani hoīes
nō hn̄t. Vn̄ iohānes apoſtol⁹ ſic admonet
dicēs. Filioli vincite illos. qm̄ maior ē q̄ in
vobis eſt. quā qui in hoc mundo. Nunc ve
ro poſſibile etiā gentibꝫ nō dicam criſtianis
⁊ leue proſpicitur. ⁊ apud clericos ſine vllis
effectibꝫ euacuatur. ut puū ſit eis dei māda
ta deſpicē. niſi aliud dedec⁹ hēant qđ nec ſec
tātur nō dicā vincit oium gentiū ꝯſuetudi
nē. Quibus dn̄s exprobrat ⁊ dicit ꝑ ezechi
elem. In legalibꝫ meis non ambulaſtis. et
iuſtificacōes meas nō feciſtis. ſꝫ nec ꝫm iuſti
ficacōes gētium q̄ ſūt in circuitu vr̄o feciſtis.
Unde nō neſcio q̄d dilcō iſta fig̃t q̄ extorq̄ri
ꝯtra naturā putaē. Adhuc hēo qđ debeā mi
rari. Cū videā de xp̄ianis pleroſqꝫ maritos
pariter vxores ꝯtinētiam deſtimātes. domi
cilia ſingularia magis eligere. ut cōſenſus

ꝯium votoꝝ ne irritacōne p̄ntie ꝯcordāte.
ſeceſſu valeant optinē ⁊ eunuchi nr̄i nō du
rant ſine femine ſodalitate dormire. Apd
illos amor ꝯiugalis ꝯtinentie. amore penſa
tur. ⁊ apud ſpadones cohabitacō femine
nunquā pōt hr̄e faſtidiū. Dicat nunc eunu
choꝝ caritas dicat ne forte in hac ſeceſſioē
magis ꝯiungat vel caritas peccet. ut apl̄i
pauli cōſiliū videatur ꝯiugibꝫ inſinuaſſe di
uortiū. Tempus inquit qđ reſtat breue ē.
Reliquum ē ut ⁊ qui hn̄t vxores. ſic ſint q̄ſi
nō hn̄tes eē mitantur. ⁊ qui non hn̄t quaſi
hn̄tes eē glorientur. de hijs ipē apoſtolꝰ ait
Gloria in turpitudine illorū. dilectō eſt in
quiūt. O dilectio queque inuidet ſibi. O ca
ritas que cupit ſe vitupacōe laudari. Grā
de miraculū. ut virginū caritas virgines fa
ciat velut cōiuges credi. ⁊ ꝯiugum caritas
ꝯiuges faciat. velut virgines eſtimari. Ec
ce vera dilectō. que in ꝯiugalitate diuidit.
ut in caſtitate ꝯiūgat. Ecce ſancta dilectio.
que cōiugalibꝫ ad comunē laudē inducit ab
ſentiā. Hij ꝓ certo ſe ſe inſepabilit̄ diligunt
qui ut triūphos verbi inferant. a ſeip̄is diſ-
cedūt. quibus nec crimē nec natura nec lex
nec dn̄s nec aplūs poteſtatēꝫ vnius ꝯuer
ſacōis interdixit. aut tulit ꝓtuēdis paribꝫ

vota ſe mota vnanimitate abſētari caritas
pſuaſit. Illi vero videāt cuiuſmōi ſit caritas
quā nouerīt· quī nec crimini nec nature nec
legi nec dn̄o nec apoſtolo· nec ipi ꝯiugalita
ti ſuccūbūt. Quos tantū virginitas probro
ſa ꝯdemnat· quātū illos ꝯiugalitas caſtra
ta glorificat. Quib; ſufficiat ad ſuſpitiū dede
coroſū· qd ſpadones a cōiugib; iudicantur.
ad quorum increpacōnem non tacendi eti
am ſūt filij iſrahel· qui apud eſdram vxores
ꝛ filios contra diuina iura ſuſceptos nō cun-
ctati ſūt pellē· nec cōtra deū caritatē conati
ſunt excuſare. Verꝝ fateor ſi pmittar· Quī
nunc promittendis feminis alienis adhe
rent· quid facerent ſi liberos ꝛ uxores proi
cere iuberentur. Aut qn̄ valebunt renūcia
re cognatis qui mulierculas non ſuas pre
ponūt xp̄i preceptis. Dico eos facile ꝓ eiſdē
mulierculis parentes proprios abnegare
q̄ꝫ ꝓ ẽ xp̄m ipas mulierculas relinquē poſſe
deſpicientes qd in euangelio ipſe dn̄s teſta
tus ē dicens. Si quis veit ad me· ꝛ nō odit
patrem ſuum aut matrem aut uxorem aut
filios aut fratres ꝛ ſorores ꝛ aīmam ſuam
non poteſt meus eē diſcipulus. Si de abici
ēdis pntib; dubitātes indigni ſūt xp̄o q̄d
ſibi ꝓmittit quos ꝯtēptores exhibēt xp̄i nō

parentalis affectio· ac p hoc illoꝝ meritis
euacuantur quos vident cõtemplatio ē xpi
nullas pſonas excipere cognatoꝝ· ne min9
eos· ſ; peius etiã illi ↄfũdũt· qui metuẽtes
nõ tantũ cũ aliena· ſ; etiã cũ ſua carne lucta
ri· amputatis genitalib; ſemetipõs abſcon
dit· de quib; mõ examiacõis ſtupẽdam ſen
tẽtiam relinquẽs· alia diſputatiõe ꝓmẽdã
ſ; in cõfuſiõe ſpadonũ· nõ dubito meliores
aſſerẽ· qui nec ſibi quidẽ parcũt· nõ dicam
feminis audent temptamenta porrigere.
Reſpondeãt ſpiritales eunuchi· qui furorẽ
in dilcõne mulierũ· vel qđ ſit in contubnali
tate femine miſteriũ· ut in pnicem ſuã alie
nis membris indulgeant· cũ illi ſua quoq;
incũctant abſcidãt. Hij ↄfirmatos in ſe art9
abiciũt· ⁊ illi aduerſarijs artib; glutinãtur
Hij pro integritate ſpiritali cũ tormẽto nõ
integri corporis dimicare nõ dubitant. Et
illi ſine tormento integri eſſe ſine feminarũ
dimedietate detrectant. Sꝫ aduerſus illos
ↄpacõ nulla ẽ facienda de nr̃is· ne cõſolent
addicti quibuſcũq; iudicijs xpiaĩs. Peio
res ſunt ⁊ aliqui memorãdi· ut maior pena
ſit a dampnato dãpnari. Iudeos ↄſiderẽt
vſq; hodie ꝓ legis imperio carnis ſui ptem
circũciſione trũcaẽ ⁊ ſciant quid mereant.

qui euangelio iubente diſſimulant circūſci
ſi. mulierū pn̄tia paragere dn̄i voluntatem
nō intelligētes qđ ipē dn̄s dixerit. Niſi ha
būdaucit iuſticia vrā plus q̄ ſcribarū ꝛ pha
riſeorū nō intrabitis in regnū celorū. Puto
etiā de gall' ſuis nob ydolatre exprobāter
inſultēt. qui abſcidētes ſemetipōs libenter
excruciant. dūmō cū dāpno ſtatus ſui ſimu
lacrorū diſſimulacōib; pereant. Clerici aūt
nr̄i ad lucrū magis corpis proprij damnū
volūt mulierū ſecū ꝯmorantiū ſuſtinere. q̄s
etiā de ſba propria oportebat euellē. ſi cum
illis naſci cōtingerit. ne ydolatris ꝛ ſacrile
gis erubeſcerent. De quibus et dn̄s cōtem
ptores arguit dicens. Prudenciōres ſunt fi
lij huius ſeculi filijs lucis. Ergo noſtris cle
ricis taliū prophana deuocō eſt preponēda
quibus cū tātis exicijs amabilia ſūt turpia
ſacerdocia. Clerici vero pro dignitate ſa
cerdocij celeſtis nō ſanguinē ſūdūt. nō tole
rāt ferrū. nō ē aliqđ vuln9 nō ē aliquis cru
ciatus. ſ; ſol9 eos ꝯtra dn̄m feie terret aſpe
ctus. Sic in feias ruūt. ſic feias amāt. ut nō
ſperāt manifeſtari dilcōis ſue qn̄; poſſe pu
ra miſteria. ſicut p ꝯſimiles eorū turpiter pu
blicata ſunt ꝛ tecta quos paul9 apoſtol9 iā
tūc preuiderat dicēs. Quorūdā hoim pccā

manifeſta ſūt p̄cedencia ad iudiciū· quoſc
autē ꝛ ſubſecūtur. Similit̄ aūt ꝛ facta bona
manifeſta ſūt· ꝛ quecūqꝫ alit̄ ſe h̄nt· abſcō
di nō p̄nt. At contra ꝛ ipi dicūt. Nōnulli de
ꝯtemptoribꝫ n̄ris ſimilit̄ feminas h̄ntes in
domibus martiriū ꝯſecuti ſūt· ut illoꝝ inno
cens ꝯſciēcia probaretur· Nolo michi de mar
tirio quiſquā mouerat actionē· quia ſepiꝰ
et mechi ꝛ ſanguinarij ꝛ ebrioſi ꝛ oīum ſce
lerū rei· repta pugne occaſiōe ꝯuerſi meru
erūt ad martirij veniam peruenire. Ideo enī
martiriū appellatur tā corona q̄ꝫ baptiſma
qꝛ baptizat parit̄ ꝛ coronat. Age nūc ſi licu
it quibuſdā immolata feīnarum ſocietate
martiriū promererī ſine indulgentia· illis q̄ꝫ
ip̄m martiriū nō fuit quos reatus ꝓhibite
cōtubernalitatis nō abſoluit. Nec innocētes
in ip̄a innocentia potuit approbarē· quibus
ꝯtemptū legis ꝛ ꝯuerſacōnis illicite fedita
tem ꝛ qđ eſt grauiꝰ ſup oīa· crimen eccleſie
cernitur ignouiſſe. Etenī noxia eſt innocen
tia· que xp̄i ſpōſe officit fame. Et cum xp̄ūs
agnus innocens· immo ip̄e celeſtis innocē
cia· qđ eſt veriꝰ totū ſe ꝯtempſeit ꝓ eccleſia·
ut eā ſine macula vlla vel ruga redderet il
libatā· qualis eſt clericus cui ad hoc ſpōſa
xp̄i cōmittitur· ut pro vnius femine amore

culpari totam eccleſiam paciatur auſim di
cere. A deo premiſſus ē filius de ſinu patris
et regno abſens eſſe durauit · ut eccleſiam
faceret innocentem et cleric⁹ mulieris latus
deſerere non pōt · ne criſti eccleſiam reddat
infamem. Sed autem in miraculo ignoſcit
nobis ſicut indultum eſt parentibꝫ noſtris
Hoc ergo et nos omnes de peccatis omnibꝫ
confidamus · ut qui bene agere laboramus in
ter luxurias euagemur · et diſcurramus per
ſemitas peccatorū retinacula dimittamus
et frena laxemus. Eamus quocūqꝫ nos mū
dus abſtulerit · et vbicunqꝫ nos dyabolus
inuitauerit libere fornicemur · inuideam⁹ rapiam⁹
fraudem⁹ · oīa mala ſecuri committam⁹ mr̄tirium
ſubueniat · et euadem⁹ Sic ei paul⁹ aplūs pol
licetur. Faciam⁹ mala ut veniant bō · quorū dam
nacio iuſta eſt. Huic martirio ſpem tradāt
quos mathematici docuerīt hr̄e de craſtino
pn̄iām et has coronas exſpectent · qui ſupra
āgelos et criſtum per aſtrologos didicerīt
ſcire tempora · que pater in ſua poſuit pote
ſtate · ut nichil tunc recordentur · ante mar
tirij tps bn̄ agē debuiſſe · cū diem dn̄i ſenſe
rint · ſicut furem · ꝫ credamus martiriū ſup
illos iam iāqꝫ pendē interi priuſquā mrēs
fiant · legibꝫ ſubiaceāt ut iudicō ſubiciātur · n̄

armis exarmetur. Audacie nephas e illis aduerſus auctoritate dñi paretu perſonas obice. quib3 ipe dñs otradictois huius abſtulit vocem. In legalib3 inquit patru vrorum nolite ambulare. a iuſtificacões eoꝝ nolite cuſtodire a in ſtudijs ipoꝝ nolite cõmiſceri. a nolite inquinari. Ego dñs de9 vr. a in preceptis meis ambulate. a iuſtificacões meas cuſtodite. Sciat nuc adempta ſibi ee paretalia procinia. q huc at3 illuc recurretes otradictõnis latebras querut. ne vmq feminis careant. Et q vndiq3 defenſionis ſuffragio deſerutur i nouiſſimis cũctis argumetis exhauſti ſentetia3 pauli apoſtoli opitulari ſibi opinatur a dicut. Tu qui es qui de alieno ſeruo iudices. Agnoſcit equidem paulus. oſtitucõnis ſue verba prolata ſ3 cõſtitucõnarios et prolatores ipos ignorat. Illis eni cõtulit defenſione. qui nullam ptem legis impugnat. a ipis tribuit procinium qui ex voto ſuo aliquid faciut. nec quicq eccleſiaſtici iuris impediut. Ius tractat viuendi. a no edendi. arbitriu vniuſcuiuſq3 cõfirmans. De ſimilib3 iuſſit nemine iudicari que volutati ſinguloꝝ. autoritas diuina ocedens. in vtraq3 pte faciendi a non faciedi clemenť indulſit. Illos at eccĩaſticos

tribunalibus ſb̓didit · quos trāſgreſſores ordinarie trāgreſſionis nulla impunitas ex cuſauit · ut qui paſſim tu qui es q̃ de ſuo ali eno iudices · aduerſum nos veluti libellum cōtradictorium pferunt · racōnale ſimul et certū recognoſcāt · qđ accepimꝰ ab eodem paulo apoſtolo repulſoriū · Precipiꝰ inquit vob̓ fratres in noīe dn̄i nr̄i iħu xp̄i · ut ſepe tis vos a frīibꝫ ābulātibꝫ inordiate · ⁊ nō ſm̄ tradicōꝫ ꝙ̃ accepiſtis a nobis . Euaſimꝰ ut opinor tāta ligamīa queſtionū · quibꝫ ama tores eunuchos āplexus ſeinei ligauerunt Qui puerſis intꝑpretacōibꝫ decreta legalia demutaē cogunt̄ · ⁊ malunt audire propo nentes vana ⁊ fabuloſa cōmenta · ꝙ̃ ipſi q̄ vera ſūt audiāt . Quos paulus apoſtolus ānūciat dicēs . A veritate q̃dē auditū auer tēt · ad fabulas aūt ꝯuertētur . Quicquid volūt adhuc exquirāt ⁊ obſiſtāt ꝓ mulieri bꝫ veritati . Victoriā nō hn̄t apđ quos ꝯtra eſdrā · mulier potiꝰ ꝙ̃ veritas vicit . Vos āt frēs cariſſimi nō tantū pſuaſione · ſꝫ etiā po teſtate ꝯueīo · tale deliramētū deſpicē · quoꝝ q̄ōes paulū apl̓m ſcitis ubiqꝫ dāpnaſſe ſic ad rō · ſcꝑſit dicēs . Rogo vos frēs diligent̄ obſuaē eos q̄ diſſenſiones ⁊ offendicula p̄ ter doctrinā quā vos didiciſtis · aut faciunt

aut dicūt. ⁊ declinate ab ipis. Sic ⁊ thimo
theo delegat. Noli inquit verbis ꝯtendere
nichil eni vtile est nisi in ſbuersionē audiē
tium. Sollicite cura teipm ꝓbabilē exhibere
deo. opariū irreprehēſibilē rcē tractātē ver
bū veritatis. Stulta autē ⁊ inania eloquia
deuita. multū ei ꝓficiūt ad impietatē. ⁊ ſer
mo eoꝝ ſicut cancer ſerpit. Atꝫ ut oñderet
clericis diſponendis ad euacuādas qōnes
que ſit doctrina cōueniens. Etiā tyto ſic inſi
nuat dicens. Tu aūt loquere q̄ ꝯueniunt
ſane doctrine. maiores natu ſobrios eē pru
dētes ſanos in fide in caritate i paciētia ſin
cera. Ergo audicōes ſimplices obediētia ve
ſtra ſuſcipiat. ⁊ verſipellē ꝯtradictōem vita
te fallaciā. Purū iter greſſibus vrīs mūda
te. ⁊ ſup ſpinas ⁊ tribulos nolite ſeminare
vel calcaē ne bonū ſemē nō poſſit vobis ꝑꝑt
ſpinaꝝ frutices ſcītatis fructus afferre. Vn̄
propheta ſeminātes ſic hortatur ⁊ docꝫ dicēs
Nolite inquit ſerē in ſpinis circūcidite vos
deo vrō. circūcidite prepuciū cordis veſtri.
Abſcidēda ſūt ergo de agro nrō cūcta que
pūgere ⁊ laceraē ꝯſueuerūt. ne animus agri
cultoris in poſſeſſione ſua malignis ſentibꝫ
inſeratur. Et amputanda ſunt oīa nob̄ que-
cūqꝫ ignifei fomitis ſulphurātibꝫ flammis

candēs fornax ſcatētis carnis eſtuat ebul
lientis vel tenuis quidē ſcintilla fuata ma
iora cōflet incendia. Rō ſalomō manifeſtat
dicens. A ſcintilla vna augetur ignis. Auer
tite occaſioēs impuras quibꝫ interiora pecto
ris penetrantur. ut liquida in nobis pſpicu
itas honoretur. Contenti eſtote ſingulari
tatem laborioſam pro pudore ſeruando po
tius ſuſtinere ꝙ ſine labore ad dedecus per
uenire. Contēplamini quid ſit populo ſcō
preeſſe ꝛ ꝯſiderate quale ſit diuinis ſacra
mentis inſiſtere. Altaribus placē dn̄t q̄ al
taribꝫ viuunt. ꝛ talis cura ſinceritatis ſacra
tis q̄lia ſūt ſacra ipa. quibꝫ exhibent officia
ſeruitutis. nec circa dn̄m offendant ipſi qꝺ
tractāt. ā circa populū incipiāt impediē qꝺ
p̄dicāt. ꝓpt̄ qꝺ paulꝰ aplūs ſic teſtificat̄. Et
oia inq̄t ſuſtineꝰ ne qꝺ impedimētū demus
euāgelio xpi. Et iterꝝ. Nēi dātes vllā offenſi
onē ut nō vituperetur miniſteriū nr̄m. Hac
igitur inſtitucōne nobis ꝙ plurimū laborā
dum eſt. de quibus ad manifeſtandā ꝯgui
tatē ſingularitas magis ꝙ parilitas. teſtis
vera ē. Reſpicite qn̄ta mala ꝯuerſacō parili
tatis hꝰ acq̄rat q̄ nō n̄ corrupcōꝫ ſciat pullu
lat vicia. cupiditatē ꝯcipit. ignoīmā parit
rabiem concitat. porrigit furiam. laſciuiam

paſcit·petulãtium nutrit·caſus exaltat·rui
nas edificat·ripas erigit·precipicia inſtru
it·periculis nauigat·naufragijs velificat·
ꝑdicõne gaudet·interitum fouet·cõfuſionẽ
mercatur·thezaurizat opprobriũ·crimina
cõnes exaggregat·occaſiones inflãmat·⁊
catuã ſel'm falcẽ glomerãs nuẽroſas inda
gies tẽptacõnũ ꝑ infinita dedecoꝝ multipli
ces mortes inuehit i ꝑniciẽ ꝑditoꝝ. Tot ita
qꝫ ⁊ tãtis ſtrages calamitatis ⁊ ſtrages peſ-
ſime ꝯuerſacõis neõ ꝓſternit·nemo calcat
nemo funeſcat·niſi ſingularis caſtitas ſola
que minimẽ inuictũ eſt ſcĩmo oĩe ⁊ expugna
cio fortis infamie fortitudinis firmitas ⁊ la-
ſciuie petulantis infirmitas ꝓbitatis preſi
diũ·⁊ improbitatis excidiũ·aĩe victoria et
corpis preda·vbertas gloriaꝝ·⁊ captĩtas
criminũ ꝓnuba ſanctitatis ⁊ repudiũ turpi
tudinis·ſinceritatis iudiciũ·⁊ abolicõ ſcãda
loꝝ. Exercitiũ ꝯtinentie euacuacõ tota lux
urie pax ſecura virtutũ·et debellacõ inq̃eta
belloꝝ puritatis culmen·⁊ libidinis carcer
honeſtatis portus·⁊ ignomiẽ naufragalis
locus. Virginitatis mr̃ ⁊ hoſtis immũdicie
lorica·pudoris·⁊ ſpoliũ ꝓbroſitatis in corru
ꝑcõnis exiciũ·mur⁹ rigoris·⁊ deſtructõ vul
garitatis ſeueritas·gladius triũphator·⁊

diſſolucōnis occiſor·armatura viriū ꝛ exar
macō fluxuaꝝ integritatis dignitas ꝛ for
nicacōnis abdicacō claritatis faſtigiū·ꝛ de
decoris precipitiū volūtas bonoꝝ opeꝝ ꝛ af-
flictō vicōrum refrigeriū pudicicie·ꝛ pena
ꝑtulantie·acquiſicō triūphorum ꝛ facinoꝝ
detrīmētū requies ſalutis ꝛ ꝑdicōis exilium
vita ſpūs·ꝛ carnis interitus·ſtatus qualita
tis angelice·finꝰ hūane ſubſtātie·Huiꝰ reti
naculis omnis abſcenitas refrenatur·ꝛ cō
pedibꝫ eius calces furentis libidinis ſtatu
untur·In hac velud in ſcopulo franguntur
impetus qualeſcunqꝫ ſanguinis mundan
tis·et in illa cedatur ſpumans tumoris inſa
nia corporis·Que cum ſibi ſubtrahit admí
cula ꝯcupiſcētie·mortua mēbra ſua cogno
ſcitur baiulare·De quibꝫ apoſtolus paulꝰ
ꝑmonet dicens·Mortificate ergo membra
veſtra que ſūt ſuper terrā·fornicacōnem im
mundiciam libidinē ꝯcupiſcentiā malā ꝛ a
uariciam que eſt ydolorum ſeruitus propter
que venit ira dei·Ab hijs oībꝫ nō n̄ ſplēdido
ſingl'aritatis cultro caſtrat̄ hūana natura
ut illibatos ſpadones ad ꝯuiuiū ſc̄itatis di
ſpēſate circūciſio ē introducat cui ſc̄itas ita
ꝑmiſit anuli ſui nupciale ſigculū ut ſine ipa
virgitas reſignetur·q̄ ſola ꝯtēta cupidinē

domat · menteq; caſtificat · ↄcupiſcentiã ſb egit deſideria ardoris extinguit · artus de bilitat · corp⁹ ancillat · ⁊ ita carnalia crucifi git ut tã maſculus q̄p femina videatur in cõ uerſacõne mentiri · dũ illos in ↄpacõne vtri uſq; ſex⁹ abſcidit aut neutꝝ faciens de du obus · terciã formã cõferre gloriatur ambo bus ut añ reſurrectõ; reſrectõis ymaginẽ ad inſtar angeloꝝ meditari noſcatur. Rõ ꝑmittens dñs futurũ. q̄ digni hñtur inq̄t ſeculi huius ⁊ reſurrectõnis a mortuis non nubent neq; nubentur · neq; enĩ morientur · nam ſunt ſimiles angelis dei · quia reſurrec cõnis filij ſunt. Hoc exigit ſancta ſingulari tas · meritoꝝ · ⁊ añ quã transfiguretur · iam transfigurata cernatur in angelice claritatis aſpectũ · que oĩa ſibi ãputãs cõcupie certa mina · depredatur · Cuius laudes ſalomon exequitur dicens. Melius eſt eſſe ſine filijs cũ claritate. Immortalis eſt enĩ memoria illi⁹ · que ⁊ apud deũ nota eſt ⁊ apud hoĩes Cũ p̄ñs eſt imitantur illam · ⁊ deſiderãt eã · cũ ſe eduxerit ⁊ in ppetuũ coronata triũphat in coĩq̄nato꞉ certaminũ prelium vincens Nõ eſt ſine filijs · cũ claritate · niſi ſingulari tas ſola · quã nõ ſola ↄſcientia ſua null' ſor dib; maculat · ſʒ etiã nulle opĩones ſuſpecte

parilitatis infamant. Nā ſi caſtitas qđ eſt
difficile maſculū ⁊ feminā pariter in virgini
tate ↄſuet. nō habꝫ claritatē. q̄ꝑ coitas ipa
nō pōt niſi quibuſdā ꝓbroſitatis tenebris
obſcurarē. Singularitas vero ita clara eſt oī
bus ⁊ exerta. ut cūctis ſui cādoris pura ma
nifeſtetur ⁊ lucida. vn̄ ſic nos aplūs edocꝫ
dicens. Sicut filij lucis ambulate. fructus
enī luminis eſt in omni bonitate ⁊ iuſticia ⁊
veritate. probātes qđ bn̄placitū ſit deo. Et
iterū. Oīa inquit facite ſine murmuracōne ⁊
heſitacōne. ut ſitis irreprehenſibiles. ⁊ ſim
plices ſic̄ filij dei immaculati ī medio nacōis
ꝑue ⁊ puerſe. inť quos lucetis ſicut luīaria
in mūdo. Sic vbiqꝫ ſingularitas ſplendet
ut omnis ꝓ illa ſpondere non dubitent. Et
ita ſanctitatē in ſemetipa clarificat. ut lau
dem ſibi etiā ab ipis inimicis extorqueat. Et
maxime de propoīto quocunqꝫ paulus apo
ſtolꝰ mādat dicēs. Oꝫ aūt eū ⁊ teſtimoniū
hr̄e bonum ab hijs qui foris ſunt. ut non in
obprobriū incidat. ⁊ laqueū dyaboli. Hāc
igitur amate. hāc tenete que ſola poteſt fe
minas debellare. cum adhuc cōcupiſcentia
pectꝰ impulſat. Et dū adhuc ſimplicitas in
corrupta ꝑmanet vel quieta ad ſecretā ſin
gularitatē tutelā cito ↄcurrite ne poſtmođ

nō valeatis effugē. Preoccupādus ē adi
tus cūctis inſidijs. ne hoſtilitas prior obre
pens. occurrat improuidis. Salutare reme
diū eſt. preuenire potius ꝙ̄ preueniri. et āti
cipare potius ꝙ̄ anticipari viribꝫ fortibꝫ cō
gruit. Vbicunqꝫ fuerit prouidētia. fruſtrā
tur vniuerſa cōtraria. vbi aūt prouidētia
negligitur. oīa cōtraria dn̄antur. An̄ famē
certamus. an̄ inopiā laborādo ſatagimus.
Sic p oīa calamitatibꝫ cūctis tollimus locū
dū gerimus ꝓuidētiā futuroꝝ temporum
Quātomagis aūt p̄ueniēda ē omī ꝓuidē
tia ꝓuiſione calamitas feīnaꝝ. cui⁹ cupido
ſi admittitur incipe. nunꝙ̄ ꝓrſus accipit fi
nē. Cuius ꝯpacōem ſalomō explicat dicēs
Infernus et amor mulieris. et terra que nō
ſaciatur aqua et ignis nō dicit ſufficit. vn⁹
quiſqꝫ itaqꝫ qui ſecurus eſt. quia necdū tē
ptatur timeat quia nichil dicitur de illo. pro
ſpiciat ne dicatur. Hoīes ſumus fragilitatē
noſtrā carne portam⁹. Sic eā vndiqꝫ circū
ſpecta viuacitate circūdare debem⁹ et cingē
ut nō ſit pars aliqua que vacillet. Accepi
m⁹ quidē fortitudinē ſpiritalē. p quā ſbnē
nr̄e fragilitas roboretur. ſꝫ ita nob̄ ſpiritalis
fortitudo collata eſt. ut prouidos. nō ut p̄ci
pites tueatur. ut illos muniat. q̄ renūciat

importuitatibꝫ delictoꝝ nō eos q̃ ſe magis
importunis delictis immergūt. Cuſtos nobꝭ
datus eſt ſpūs. ſed ut ꝯtraria declinantibꝫ
aſſiſtendo ſbueniat. nō ut ꝯtraria eligētibꝫ
foueat. nec ut volūtarios ⁊ ꝓnos ī aduerſa
ꝯfortet ſ; ut aduerſꝭ mitētes ſepari ꝯfirmet.
Nā q̃cunqꝫ ꝑnicioſis conatibꝫ audet exercē
virtutē. iuuamē nō hꝫ ſpūs ſcī qui neminē
vult vltroneū virū fortē ad fraudulentas
victorias coartari. nec ꝓtegit eū. quin ymmo
ſꝫ deſeit. quē periculꝭ irruētē p illicitos euēt⁹
exquirē triūphos agnouit. ſic ipē iā tūc p ſa
lomonē locut⁹ ē dicens. Amās piculū in ipō
peribit. Ordīe ſuo igr̄ nō nr̄o arbitrio virt⁹
ſcī ſpūs miſtrat. ⁊ ꝑm inſtitutū ei⁹ ꝑlia ꝓſpe
rātur. Nūquā n̄ pcipitat⁹ exercit⁹ cecidit q̃
auidi⁹ fortit̄ facē ducis vel impatoris ſui di
ſpoſicōnes irrupit. Multomagis per periciu
ram erogat fortitudinem qui ſine armis do
ctrine ſpūs preſūpſeit triumphare. cum di
cat. Ve q̃ p preſūpcōem ſuā aliquid faciūt.
nō per deū. Si qua igitur in nobis ē fiducia
virium ſpiritualium. quid per ſpiritales do
ceat recordetur. Et ſi creditis vos ſpiritalē
militari. agnoſcite quod docemus non eē
carnale. Sicut paulus apoſtolus loquitur
dicens. Si quis putat ſe ꝓphetam eſſe aut

ſpiritalē. cognoſcat que ſcribo vobis. Non
eſt qd̓ vobis ī hac pſuaſiōe quaſi deceptori
blandiamini. ut qꝛ ſpiritales eſtis velitis
inter flagicioſoꝝ armamenta verſari. nec
vos inabiles eſſe pro clericatus dignitate
qꝛ maioribꝫ maiores ꝯſueuerīt ꝯflictacōnes
occurrē. Atrius diuitibꝫ q̄ꝫ paupibꝫ inuide
tur. et nō inopes ſꝫ locupletes inquietat in
feſtacō ſeua latronū. Plus duces et pñcipeſ
q̄ꝫ milites ab hoſtibꝫ impetūtur in pungna
et violēti⁹ propulſantur ventis et turbinibꝫ
culmina. quecunqꝫ ſūt alciora. Jdeo magis
magiſqꝫ quo plus ceteris vnuſquiſqꝫ pōt.
ſciat eē ſibi metuend̓ ne in aliquo minoret̄
propt̄ qd̓ ſalomō ſic admonet dicens. Qui
gloriat̄ inquit diuicijs. pauptatē vēatur.
Rogo vos quātum valeo et vltra q̄ꝫ valeo.
hec ſint ſtudia oīm clericoꝝ. ut ſingularita
tis inaccuſabil̓ ſucceſſione fungātur. ne aut
ipi p feminas. aūt feīe p illos ad ignomi
nioſa ludibria ꝓuocent̄. Si quis hꝫ mr̄em
vel filiam vel ſororem vel coniugem. vel cog
natam ſic habeat. ut nulla ancilla interſit.
neqꝫ aliqua ingrediat̄ extranea. ne ad hoc
videat̄ tenē proximas ſuas. ut ipārum cā
libē ſibi adhibeat alienas. Qd ſi nō pñt eē
ipē que ſūt proxime. ſine famulaꝝ miſterio

vel ſine amicaꝝ ſolatio· expedit ut migret
ad aliud domiciliū· q̄ꝑ ꝓpt̄ illas ꝑſone ꝯtra
rie teneātur· Humanū ē enī ut nec clericus
illas· neceſſarijs feminis fraudet· nec ipē cle
ricū per importunas feīas ſordident· Aſſig
nari poſſunt ſanctis mulierib; cum quibus
viuāt· dūmō cū clerico· feīa nulla ꝯmane
at· Nō de ſpecta· nō vetula ſine affinitate ſuſ-
cipienda ē ad domeſticū obſequiū· Quia
magis illic cito delinquitur· vbi ſine ſuſpicō
ne· ſecurū pōt eſſe delictum· Maxime quia
cupidinis nulla deformitas nulla deſpectō
faſtidij vilis exiſtit· cui dyabolus pingens·
ſpecioſum efficit· quicquid fedum vel horri
dum fuerit· Si quis aūt vie perfectione co
gente· apud fratres vel apud extraneos ho
ſpitatur· vbi mulieres interſunt· oīno ſe ar
ceat· ne paſſibilitate aliqua vicietur· Semo
tus ac ſecretus deo vacet· ⁊ ſibi ne intus ca
piatur a dyabolo et q̄ foris capi non potuit
apud ſuos cadat· Qui hoſtes effugit ad tē
pus pro ſalutaribus cauſis procedat ad fa
ciem· et iterum cito diſcedere de cōſpectu fe
ſtinet· Vbiq; guſtanda eſt cū mulieribus
non cōtinuanda pn̄tia· ſed quaſi trāſemit̄
feīs exhibēda ē acceſſio quodā modo fugu
tiua ꝓteruitas ei iā cepta finit repn̄tari ſep

in mediū. ⁊ ꝓdicōis meditacō eſt. frequē
tatiuū int̄ mulieres celebraē proceſſum. De
qua re nobis ſalomō moderamē impoſuit
dicens. In medio mulieꝝ noli aſſiduus eē
Sic igitur ambulate. ſic agite. ut ſemper in
clericis eccīe ſenatus cādidus cōſtet. ſeueri
tas in voƀ circa feminas vigeat. autoritas
polleat. vigor teneatur. ğuitas veneretur.
ut ſimul oīa colligamus ad clauſulā. breui
arīū relegim⁹ voƀ quo ad ɔpendioſam plei
tudinē redigens. paul⁹ apoſtol⁹ inſinuat.
De cetero fr̄es quecunqȝ ſūt vera. quecūqȝ
pudica. quecūqȝ iuſta. quecūqȝ ſancta que
cūqȝ amabilia. quecūqȝ bone fame. Si qua
virtus ſi qua laus diſcipline. hec cogitate q̄
accepiſtis ⁊ didiciſtis ⁊ audiſtis ⁊ vidiſtis
in me. Hec agite ⁊ deus pacis ⁊ dilectōis
erit vobiſcum amen.

Explicit Liber beati auguſtini epi. de ſingula
ritate clericorum. Per me Olricū zel de ha-
nau clericū dioceſ. Moguntineñ. Anno ⁊c.
ſexageſimoſeptimo.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

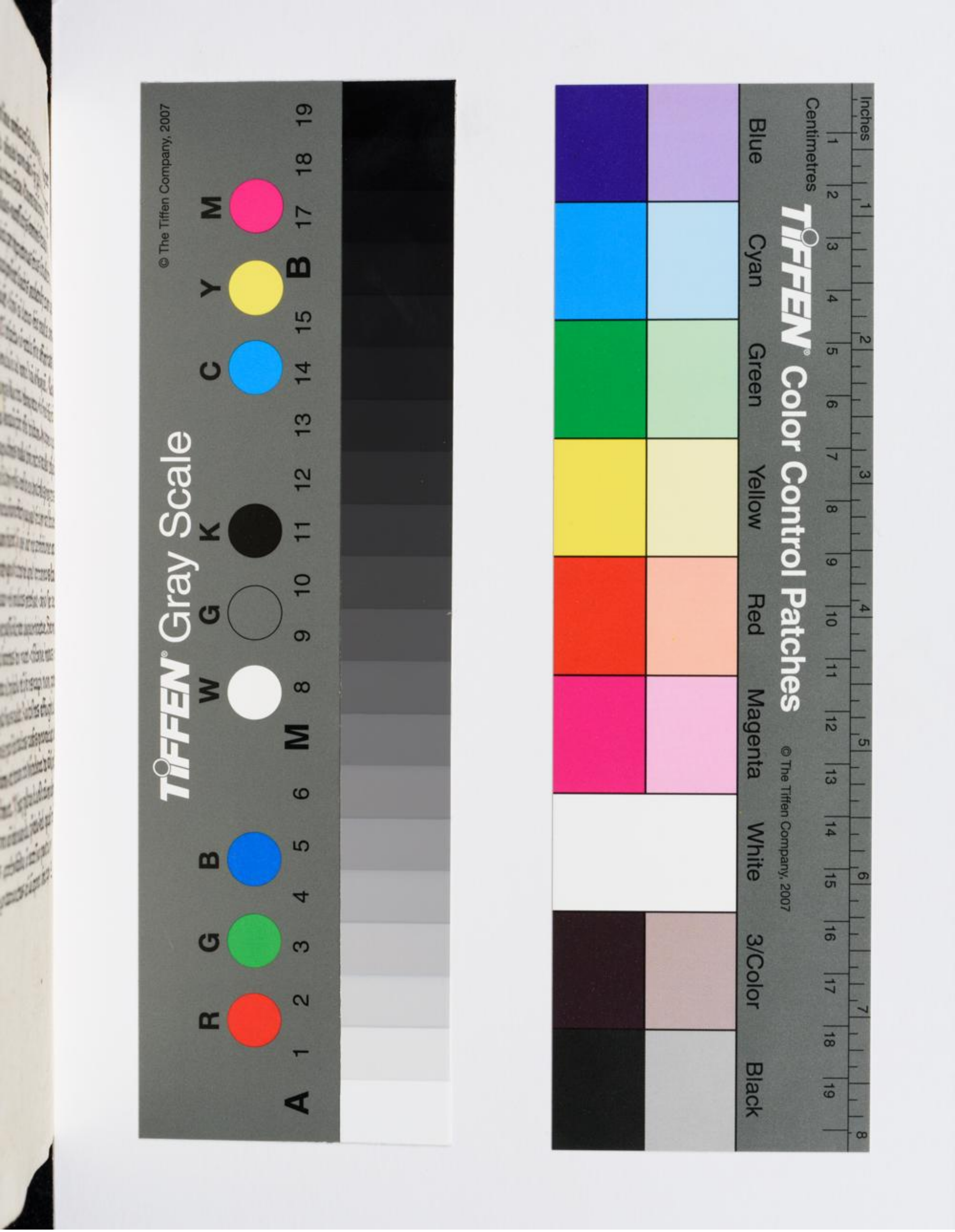
TIFFEN Gray Scale
© The Tiffen Company, 2007
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19
R G B W G K C Y M
TIFFEN Color Control Patches
Inches
Centimetres
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black
© The Tiffen Company, 2007